

Universitätsbibliothek Wuppertal

Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

Cassius

Lipsiae, 1849

49

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-4997](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-4997)

καὶ ἐν τοῖς ἀπολουμένοις ἐκτεθέντι, τὴν αὐτοῦ τὴν ἐκ τῆς Ὀκταβίας
 5 οἱ γεννηθεῖσαν ἐνεγύρουν. ταῦτά τε ἅμα πρὸς ἀλλήλους ἐπλάσσοντο·
 οὐ γὰρ που καὶ ποιήσιν τι αὐτῶν ἡμελλον, ἀλλ' ἐς τὴν χρεῖαν
 τῶν παρόντων σφίσι πραγμάτων ὑπεκρίνοντο. ἀμέλει καὶ τὴν Ὀκ-
 ταβίαν αὐτὴν εὐθὺς ἐκ τῆς Κερκύρας ὁ Ἀντώνιος ἐς τὴν Ἰταλίαν,
 ἵνα δὴ μὴ συγκινδυνεύσῃ οἱ τοῖς Πάρθοις πολεμοῦντι, ἀπέπεμψεν.
 6 οὐ μὴν ἀλλ' ἐν γε τῷ τότε ἐκείνῃ τε οὕτως ἔπραξαν, καὶ τὸν μὲν
 Σέξτον τῆς τε ἱερωσύνης ἅμα καὶ τῆς ὑπατείας ἐς ἣν ἀπεδέδεικτο
 ἔπαυσαν, αὐτοῖς δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἐς ἄλλα ἔτη πέντε, ἐπειδὴ τὰ
 πρότερα ἐξεληλύθει, ἐπέτρεψαν. καὶ μετὰ ταῦτα Ἀντώνιος μὲν ἐς
 7 τὴν Συρίαν ἡπείγετο, Καῖσαρ δὲ ἐς τὸν πόλεμον καθίστατο. καὶ
 τὰ μὲν ἄλλα κατὰ γνώμην αὐτῶ ἐχώρει, ὁ δὲ δὴ Μηνᾶς ἄπιστός
 τε φύσει ὢν καὶ τὰ τοῦ κρείττονος αἰεὶ θεραπεύων, καὶ προσέτι καὶ
 ἀγανακτήσας ὅτι μηδεμίαν ἀρχὴν εἶχεν ἀλλὰ τῷ Σαβίνῳ ὑπετέτακτο,
 πρὸς τὸν Σέξτον αὖθις ἠτομόλησεν.

a. n.
 718
 MΘ ἐν μὲν οὖν τῷ χειμῶνι ἐν ᾧ Λούκιος τε Γέλλιος καὶ Κορκήσιος
 Νέρβας ὑπάτευσαν, ταῦθ' οὕτως ἐγένετο· Καῖσαρ δέ, ὥς τό τε
 ναυτικὸν ἡτοίμαστο καὶ τὸ ἔαρ ἐνέστη, ἤρθε τε ἐκ τῶν Βαιῶν καὶ
 παρὰ τὴν Ἰταλίαν ἐκομίζετο, ἐλπίδα οὐκ ἐλαχίστην ἔχων ἀπαντα-
 χόθεν πέριξ τὴν Σικελίαν περισχῆσειν. αὐτὸς τε γὰρ πολλαῖς ναυ-
 σὶν ἐπέπλει, καὶ αἱ τοῦ Ἀντωνίου ἐς τὸν πορθμὸν ἤδη παρῆσαν·
 2 ὁ τε Λέπιδος ἄκων μὲν, ἐπέσχητο δ' οὖν αὐτῷ βοηθήσειν. μέγι-
 στον δὲ τῷ τε ὕψει τῶν σκαφῶν καὶ τῇ παχύτητι τῶν ξύλων ἐθάρο-
 σαι· ὑπερπαχῇ τε γὰρ καὶ ὑπερμεγέθη κατεσκευάσθη, ὥστ' ἐπιβάτας
 τε πλείστους ὅσους ἄγειν (καὶ γὰρ πύργους ἔφερον, ὅπως ὥσπερ
 ἀπὸ τείχους ἐξ ὑπερδεξίων ἀγωνίζωνται) καὶ αὐτὰ πρὸς τε τὰς
 ἐμβολὰς τῶν ἐναντίων ἀντέχειν, καὶ τοὺς ἐμβόλους αὐτῶν, αἵτε καὶ
 3 βριαυτέραν τὴν σύγκρουσιν ποιουμένων, ἀποστρέφειν. τοιούτοις μὲν
 λογισμοῖς ὁ Καῖσαρ ἐς τὴν Σικελίαν ἡπείγετο. καὶ αὐτῷ τὸ ἀκρω-
 τήριον τὸ Παλίνουρον ὀνομαζόμενον ὑπερβάλλοντι χειμῶν μέγας
 ἐπέπεσεν· καὶ οὕτως τε πολλὰς ναῦς ἔφθειρε, καὶ ὁ Μηνᾶς ταρατ-
 τομέναις ταῖς λοιπαῖς ἐπιγενόμενος συχνὰς τὰς μὲν ἔκασσε τὰς δ'
 4 ἀνεδήσματο. εἰ δὲ μὴ αὖθις ἐπὶ τε τῇ ἀδείᾳ καὶ ἐπ' ἄλλαις τισὶν
 ἐλπίσι μετέστη, καὶ τριήρεις ψευδαντομόλους δεξάμενος πᾶν τὸ
 ναυτικὸν οὗ ἤρχε προέδωκεν, διὰ κενῆς ἂν καὶ τότε ὁ ἐπίπλους τῷ
 Καίσαρι ἐγένετο. τοῦτο δὲ ἔπραξεν, ὅτι οὔτε τῷ Λεπίδῳ πολεμῆ-
 σαι ὑπὸ τοῦ Σέξτον ἐπετράπη καὶ πρὸς πάντα τὰλλα ἐπιωπτενέτο.
 5 Καῖσαρ δὲ προσήκατο μὲν αὐτὸν καὶ τότε ἀσμενέστατα, οὐ μέντοι

καὶ ἐπίστευσέ τι ἔτ' αὐτῷ. ὥς δ' οὖν τὰς τε πεπονηκίας ναῦς
ἐπεσκευάσατο, καὶ τοὺς δούλους τοὺς τριηρίτας ἡλευθέρωσε, τοὺς
τε περιίνεως (πολλοὶ γὰρ φθειρομένων ἐν τῇ ναυαγίᾳ τῶν σκαφῶν
ἀπεκολύμβησαν) ἐς τὸ τοῦ Ἀντωνίου ναυτικὸν ὀλιγανδροῦν κατέ-
ταξεν, ἐς τε Λιπάραν ἦλθε, κἀνταῦθα τὸν τε Ἀγρίππαν καὶ τὰς 6
ναῦς καταλιπὼν ἐς τὴν ἡπειρον ἐκομίσθη, ἵνα καὶ τὸν πεζὸν ἐς
τὴν Σικελίαν, ὅταν καιρὸς γένηται, περαιώσῃ.

μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Σέξτος αὐτὸς μὲν ἐν Μεσσήρῃ ὑφώρμη, 2
τὸν διὰ πλουν αὐτοῦ τηρῶν, τῷ δ' Ἀγρίππα Δημοχάρην ἀνθορμεῖν
ἐν Μύλαις ἐκέλευσεν. οὗτοι οὖν τὸ μὲν πλεῖστον τοῦ χρόνου ἀπο- 2
πειρώμενοι μὲν ἀλλήλων κατὰ τὸ παρῆκον, οὐ μέντοι καὶ ἐναπο-
κινδυνεύσαι παντὶ τῷ στόλῳ τολμῶντες κατανάλωσαν· οὔτε γὰρ
τὰς δυνάμεις ἀλλήλων ᾔδεσαν, καὶ πάντα πρὸς τε τὸ μείζον καὶ
πρὸς τὸ φοβερώτερον παρ' ἀμφοτέροις περὶ τῶν ἐτέρων ἐλογιοποιεῖτο.
τέλος δὲ ὁ Ἀγρίππας συνιὲς ὅτι οὐ συμφέρει οἱ διατρίβειν (οἱ γὰρ 3
τοῦ Σέξτου, αἵτε ἐν τῇ οἰκίᾳ ναυλοχοῦντες, οὐδὲν ἐδέοντο σπεύδειν)
τὰς τε ἀρίστους τῶν νεῶν ἔλαβε, καὶ ἐπὶ τὰς Μύλας πρὸς κατα-
σκοπὴν τοῦ τῶν ἐναντίων πλήθους ὤρμησεν. καὶ ἐπειδὴ μήτε
πάντας αὐτοὺς ἰδεῖν ἤδυνήθη μήτ' ἀναχθῆναι τις αὐτῶν ἠθέλησε,
κατεφρόνησεν αὐτῶν, καὶ ἐπανελθὼν παρεσκευάζετο ὥς καὶ πάσαις 4
ταῖς ναυσὶ τῆς ὑστεραίας ἐπὶ τὰς Μύλας ἐπιπλευσούμενος. τὸ δ' 4
αὐτὸ τοῦτο καὶ ὁ Δημοχάρης ἔπαθεν· μόνας τε γὰρ τὰς ἀφικομένας
ναῦς ὑποτοπήσας εἶναι, καὶ βραδύτατα αὐτὰς ὑπὸ τοῦ μεγέθους
πλεούσας ἰδὼν, τὸν τε Σέξτον τῆς νυκτὸς μετεπέμψατο, καὶ ἤτοι-
μάζετο ὥς καὶ αὐτῇ τῇ Λιπάρᾳ προσμίξων. ἡμέρα τε ὑπέφηνε,
καὶ ἀμφοτέροι ἀμα ὥς καὶ ἐπ' ἐλάττους σφῶν ἀλλήλους ὄντας
ἔπλεον. ἐγγὺς δὲ δὴ γινόμενοι, καὶ παρὰ δόξαν πολλῷ πλείους 3
τοὺς ἐναντίους ἐκάτεροι ὦν ᾤοντο εἶναι ἰδόντες, τὰ μὲν πρῶτα
ἐταράχθησαν ὁμοίως ἀμφοτέροι, καὶ τινες καὶ πρόμηναν ἐκρούσαντο·
ἔπειτα δὲ τὴν φυγὴν τῆς μάχης μᾶλλον φοβηθέντες, καὶ ἐν μὲν
ταύτῃ καὶ κρατῆσαι ἂν ἐλπίσαντες, ἐν δὲ ἐκείνῃ πασσοῦδι ἀπολεῖ-
σθαι προσδοχήσαντες, ἀντεξώρμησαν καὶ συμμιζαντες ἐνανυμάχθησαν.
ἦσαν δὲ οἱ μὲν τῷ πλήθει τῶν νεῶν οἱ δὲ ταῖς ἐμπειρίαις τῶν 2
ναυτῶν προφέροντες, καὶ τοῖς μὲν τό τε ὕψος τῶν σκαφῶν καὶ τὸ
πάχος τῶν ἐπωτίδων οἱ τε πύργοι συνήρουντο, τοὺς δ' ἑτέρους οἱ
τε διέκπλοι ἀνέφερον, πρὸς τε τὴν ῥώμην τῶν τοῦ Καίσαρος ἐπι-
βατῶν ἢ τὸ λῆμα αὐτῶν ἀντήρκει· αὐτόμολοι γὰρ οἱ πλείους ἐκ τῆς
Ἰταλίας ὄντες ἀπονοίᾳ πολλῇ ἐχρῶντο. καὶ τούτου πλεονεκτοῦντές 3

2 3 5 ἀναναχθῆναι*?

3 1 5 κρατῆσαι* ἀντελπίσαντες

2 2 ναυτιζῶν*

τε ἅμα ἀλλήλων καὶ ἑλαττούμενοι οἷς εἶπον, ἴσθην τὴν ἰσχὲν ἐκ τοῦ
 τῶν ὑπαρχόντων σφίσιν ἀντιπάλου εἶχον· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀγ-
 4 χρώματα ἐπὶ πλείστον ἠγωνίσαντο. οἳ τε γὰρ Σέξτειοι τοὺς μὲν
 ἄνδρας τοὺς ἐναντίους τῷ ῥοδίῳ ἐξέπληρσσαν, καὶ τινὰς καὶ, ῥύμη
 τέ σφισι προσπίπτοντες καὶ τὰς παρεξαιρεσίας αὐτῶν ἀναρρηγνύ-
 ντες, ἐτίρωσκον, ἀπὸ δὲ δὴ τῶν πύργων ἐν τῇ προσμίξει βαλλόμενοι
 καὶ χειρῶν ἐπιβολαῖς σιδηρῶν προσσαρτώμενοι οὐδὲν ἑλαττον ὦν
 5 ἔδρων ἔπασχον· καὶ οἱ Καισάρειοι ἐς χεῖρας μὲν σφίσιν ἰόντες καὶ
 ἐς τὰς καὶ σφῶν μετεκβαίνοντες κρείττους ἐγίνοντο, ἐκπηδόντων
 δὲ αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν ὁπότε βαπτίζοντο, καὶ ἐτέρων σκαφῶν
 ῥαδίως ἐκ τε τοῦ καλῶς νεῖν καὶ ἐκ τοῦ κούφως ἰσκευάσθαι ἐπι-
 6 βαινόντων, ἀντιρρόπως ἠλαττοῦντο. καὶν τοῦτω καὶ τῶν νεῶν ἡ
 τε τῆς ναυτιλίας τῶν ἐτέρων ὀξύτης ἰσοπληγὴς τῇ τῶν ἐναντίων
 βεβαιότητι καὶ ἡ τούτων βαρύτερος ἰσοστασία τῇ ἐκείνων λεπτότητι
 4 ἐγίνετο. ὁπρὲ δ' οὐκ ποτὲ καὶ πρὸς νύκτα ἤδη οἱ τοῦ Καίσαρος
 ἐκράτησαν, οὐ μέντοι καὶ ἐπεδίωξάν τινα, ὥς μὲν ἔμοι δοκεῖ καὶ
 τὸ εἶδος συμβάλλεται, ὅτι μήτε καταλαβεῖν αὐτοὺς ἐδύναντο, καὶ
 ἐς τὴν γῆν, βράχῃ ὣν ἄπειροι ἦσαν ἔχουσιν, ἐφοβήθησαν ἐξοκεῖ-
 λαι· ὥς δὲ τινες λέγουσιν, ὁ Ἀγρίππας, ἅτε καὶ ὑπὲρ τοῦ Καίσαρος
 ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μαχόμενος, ἔξαρχεῖν οἱ τὸ τρέφει τοὺς ἀν-
 2 τιπάλους ἠγεῖτο. καὶ γὰρ εἰσθαι λέγειν πρὸς τοὺς πάντῃ ἐταίρους
 ὅτι οἱ πλείους τῶν ἐν ταῖς δυναστείαις ὄντων οὐδένα ἐθέλουσι
 κρείττω σφῶν εἶναι, ἀλλὰ τὰ μὲν πλείω, ὅσα γε καὶ πρόχειρον τὴν
 νίκην ἔχει, αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν ποιοῦνται, τὰ δὲ δὴ χεῖρω καὶ ἀτο-
 3 πώτερα ἄλλοις προστάττουσιν. καὶν ἄρα ποτὲ τῶν ἀμεινόνων τι
 ἀναγκασθῶσί σφισιν ἐπιτρέψαι, βαρύνονται τε καὶ ἄχθονται τῇ
 εὐδοξίᾳ αὐτῶν· ἠττιῶσθαι μὲν γὰρ σφας καὶ κακῶς πράττειν οὐκ
 εὖχονται, οὐ μέντοι καὶ παντελῶς τι καταπράξαντας τὴν δόξαν
 4 αὐτοὺς λαβεῖν αἰροῦνται. δεῖν οὖν παρήγει τὸν ἄνδρα τὸν σωθη-
 σόμενον τῆς μὲν δυσχερείας αὐτὸν τῶν πραγμάτων ἀπαλλάττειν,
 τὴν δὲ δὴ κατόρθωσίν σφῶν ἐκείνοις φυλάττειν. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν
 ταῦθ' οὕτω πέφυκε καὶ ὅτι καὶ ὁ Ἀγρίππας ἐπεμελεῖτο αὐτῶν οἶδα,
 οὐ μὴν ἐν γε τῷ τότε παρόντι τοῦτ' αἴτιον τῆς οὐ διώξεως αὐτοῦ
 γράφω· οὐδὲ γὰρ οὐδ' εἰ πάντῃ ἐβούλετο, οἷός τε ἦν ἐπισπένδει
 σφίσιν.
 5 ἐν ᾧ δ' οὐκ ἡ ναυμαχία ἐγίνετο, ὁ Καῖσαρ ὡς τάχιστα τὸν
 τε Σέξτον ἐκ τῆς Μεσσηνίας ἀπεληλυθότα καὶ τὸν πορθμὸν φυλακῆς
 ῥῆμον ὄντα ἤσθετο, τὸν μὲν καιρὸν τοῦ πολέμου οὐ παρέλιπεν,

ἀλλ' εὐθὺς ἐπιβὰς τῶν Ἀντωνιέων νεῶν πρὸς Ταυρομένιον ἐπε-
ραιώθη, οὐ μὴν καὶ ἐν τύχῃ αὐτῷ ἐχρήσατο. πλεόντα μὲν γὰρ ²
οὐδ' ἀποβαίνοντα αὐτὸν οὐδείς ἐκόλυσεν, ἀλλὰ καὶ πᾶν καθ'
ἡσυχίαν τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ στρατόπεδον ἐποιήσατο· ἐπεὶ δὲ ἡ τε
νανυμαχία ἐγένετο, καὶ ὁ Σέξτος ἔς τε τὴν Μεσσήνην σπουδῇ ἀφί-
κετο, καὶ μαθὼν παρόντα αὐτὸν ἄλλους τε διὰ ταχέων ἀκραιφνεῖς
ἔς τὰς ναῦς ἀντενεβίβασε καὶ ἐκείναις τε αὐτῷ ἅμα καὶ τοῖς ὀπλί- ³
ταις κατὰ γῆν προσέμιξε, τούτοις μὲν οὐδ' ἐπεξήλθεν, ἀνταναχθεῖς
δὲ καταφρονήσει τῆς τε ὀλιγότητος τῶν ἐναντίων νεῶν καὶ ὅτι καὶ
προήτηντο, τοῦ τε ναυτικοῦ τὸ πλεῖον ἀπέβαλε καὶ αὐτὸς ὀλίγου
προσδιεφθάρη. οὐκ οὖν οὐδ' ἠδυνήθη πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ τοὺς ἐν ⁴
τῇ Σικελίᾳ ὄντας διαφυγεῖν, ἀλλ' ἀγαπητῶς ἔς τὴν ἡπειρον ἀπε-
σώθη. καὶ αὐτὸς μὲν ἐν ἀσφαλεῖ ἦν, ὁρῶν δὲ τὸ στρατεύμα ἐν τῇ
γῇ ἀπειλημιμένον δεινῶς ἤχθετο. καὶ οὐ πρότερον ἀνεδάρσθη ⁵
πρὶν ἰχθύν τινα ἐκ τῆς θαλάσσης αὐτόματον ἀναθορόντα πρὸς
τοὺς πόδας αὐτοῦ προσπεσεῖν· ἐκ γὰρ τούτου πιστεύσας τοῖς μάν-
τεσι, εἰποῦσιν οἱ ὅτι δουλώσεται αὐτήν, ἀνερωρώσθη.

καὶ ὁ μὲν τὸν Ἀγρίππαν σπουδῇ πρὸς τὴν ναυμαχίαν αὐτῶν ⁶
μετεπέμπετο, ἐκεῖνοι δὲ ἐπολιορκοῦντο. καὶ ἐπειδὴ τὰ τε ἐπιτήδεια
ἐπιλείπειν σφᾶς ἤρχετο καὶ βοήθεια οὐδεμία πω ἐφαίνετο, φοβη-
θεὶς ὁ Κορνηλίος (οὗτος γὰρ αὐτῶν ἦρχε) μὴ καὶ ἐπὶ λιμοῦ
τῷ χρόνῳ κατὰ χώραν μένων ἐπολιορκηθῇ, καὶ νομίσας διατρέ- ²
βοντι μὲν οἱ αὐτοῦ ταύτῃ μηδένα τῶν πολεμίων ἔς χειρας, ἅτε καὶ
κρίντο τοῖς ὀπλίταις ὄντι, ἤξειν, ἂν δὲ πῃ προχωρῇ, δυοῖν θά-
τερον, ἢ προσμύξαντάς σφισιν αὐτοὺς κρατήσιν, ἢ μὴ βοτληθέντων
αὐτῶν τοῦτο ποιῆσαι πρὸς τε τὸ ἀσφαλὲς ἀποχωρήσιν καὶ τῶν
ἐπιτηδείων εὐπορήσιν καὶ τινα καὶ ὠφέλειαν παρὰ τοῦ Καίσαρος
ἢ καὶ τοῦ Ἀγρίππου σχίσιν, τὰ τε σκάφη ὅσα ἔκ τε τῆς ναυμα- ³
χίας ἐπελέλειπτο καὶ πρὸς τὸ τάφρενμα ἔξεπεπτώκει κατέκαυσεν,
καὶ αὐτὸς ἄρας ὡς πρὸς τὰς Μύλας ἐπορεύετο. καὶ αὐτῷ προσ-
βαλόντες καὶ ἱππεῖς καὶ ψιλοὶ πόρρωθεν (οὐ γὰρ δὴ καὶ ὁμοσε
χωρῆσαι ἐτόλμων) ἄποροι δεινῶς ἐγίνοντο. αὐτοὶ μὲν γὰρ καὶ ⁴
ἐπῆσαν ὁπότε καιρὸς εἴη, καὶ ἀνέστρεφον διὰ βραχέος· οἱ δέ, ὡς
γε ὀπλῖται, οὐτ' ἄλλως ἐπιδιώκειν σφᾶς ἐπὶ τοῦ βάρους ἐδύναντο,
καὶ τοὺς ἀόπλους τοὺς ἐκ τοῦ ναυτικοῦ σωθέντας περιέστελλον.
καὶ τοῦτον ἔπασχον μὲν πολλὰ καὶ δεινὰ, ἀντέδρων δὲ οὐδέν· εἰ
γὰρ πον καὶ ἐπαυξιάντισιν, ἔτρεπον μὲν αὐτούς, πέρα δ' οὐ δυ-
νήμενοι διώκειν χαλεπωτέρους σφᾶς ἐν τῇ ἀνυστροφῇ, ἅτε καὶ

5 μονούμενοι ταῖς ἐκδρομαῖς, εἶχον. ἔν τε οὖν τῇ ἄλλῃ πορείᾳ καὶ
 ἐν ταῖς διαβάσεσι τῶν ποταμῶν μάλιστα ἰσχυρῶς ἐταλαιπώρουν·
 περιστοιχίζόμενοι γὰρ αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι καὶ κατ' ὀλίγους, οἷα ἐν
 τῷ τοιοῦτῳ, σπονδῇ ἀτάκτως χωροῦντας, ἔς τε τὰ καίρια παρα-
 γυμνουμένους ἔπαιον, καὶ ἐς τὰ πηλώδη τὰ τε ῥοώδη ἐσπίπτοντας
 7 ὥς καὶ ἐνισχυμένους ἢ καὶ παραφερομένους ἔβαλλον. καὶ τοῦτ' ἐπὶ
 τρεῖς ὅλας ἡμέρας ἐποίησαν, καὶ τῇ γε τελευταίᾳ παντελῶς αὐτοὺς
 ἐκάκωσαν, ἄλλως τε καὶ τοῦ Σέξτου τῷ ὀπλιτικῷ προσγενομένου
 σφίσιν, ὥστε τῶν μὲν ἀπολλυμένων οὐδένα ἔτι λόγον ἐποιοῦντο,
 ἀλλὰ καὶ ἐν κέρδει τὸ μηκέτ' αὐτοὺς κακοπαθεῖν ἐτίθεον, καὶ ἡθε-
 2 λον καὶ αὐτοὶ τῶν ἤδη τεθνηκότων ἐπὶ τῆς ἀνελπιστίας εἶναι. οἱ
 δὲ δὴ τραυματῆαι πολλοὶ τε καὶ πλείους τῶν τελευτώντων ὄντες
 (ἅτε γὰρ καὶ λίθοις καὶ ἀκοντίοις πόρρωθεν βαλλόμενοι, καὶ μη-
 δεμίαν ἐκ χειρὸς πληγὴν ὑπομένοντες, πολλὰ τε καὶ οὐ πάντῃ
 3 καιρίαν ἐτιρώσχοτο) αὐτοὶ τε δεινῶς ἐταλαιπώρουν, καὶ τοῖς περι-
 λοίποις πολὺ πλείω πόνον ἢ οἱ πολέμιοι παρεῖχον· εἴτε γὰρ φέροιντο,
 καὶ τοὺς ἀνέχοντάς σφας προσαπώλλυσαν, εἴτε καὶ κατελείποντο,
 τὸ στράτευμα πᾶν ἐς ἀθυρίαν ὀλοφνρόμενοι καθίστασαν. καὶ
 πασυνδὶ διεσθάρησαν, εἰ μὴ περ οἱ πολέμιοι καὶ ἀκοντές σφιν
 4 ἀπέσχοντο. ὃ τε γὰρ Ἀγρίππας τότε μὲν νικήσας τὴν ναυμαχίαν
 πρὸς τὴν Αἰπύραν ἀνέπλευσεν, ἔνθα δὴ καὶ μαθὼν τὸν τε Σέξτον
 ἐς τὴν Μεσσηνίην πεφευγότα καὶ τὸν Δημοχάρην ἄλλοσέ ποι ἀπε-
 ληλυθότα, ἐπεραιώθη ἐς τὴν Σικελίαν καὶ καταλαβὼν τὰς τε Μύ-
 λας καὶ τὴν Τυνδαρίδα οἷτόν τε σφισι καὶ στρατιώταις ἐπέμψεν·
 5 καὶ ὁ Σέξτος οἰθηθεὶς καὶ αὐτὸν ἐκείνον ἤξεν ἐφοβήθη καὶ σπονδῇ
 προανεχώρησεν, ὥστε καὶ σκευὴ τινὰ καὶ ἐπιτήδεια ἐν τῷ ἐρύματι
 καταλιπεῖν, ἔξ ὧν τὴν τροφὴν ἄφθονον οἱ περὶ τὸν Κορνονφίσιον
 6 ἔχοντες πρὸς τὸν Ἀγρίππαν ἀπεσώθησαν. καὶ αὐτοὺς ὁ Καῖσαρ
 καὶ ἐπαύροις καὶ δωρεαῖς ἀνεκτήσατο, καίπερ ὑπεροπτικώτατά σφι-
 σιν ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀγρίππου ναυκρατίᾳ, ὥς καὶ διαπεπολεμηκότος,
 χρησάμενος. τοσοῦτον γὰρ πον καὶ ὁ Κορνονφίσιος ἐπὶ τῇ τῶν
 στρατιωτῶν σωτηρίᾳ ἐφρόνει ὥστε καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπὶ ἐλέφαντος,
 ὁσάκις ἔξω τῆς οἰκίας ἐδείπνει, ἀναχομίζεσθαι.
 8 τῷ δ' οὖν Καῖσαρι ἐς τὴν Σικελίαν μετὰ τοῦτ' ἐλθόντι ὁ
 Σέξτος περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἀντεστρατοπεδεύσατο· καὶ μάχην μὲν
 οὐδεμίαν εὐθὺς μεγάλην ἐμαχέσαντο, ἵππομαχίας δὲ τινὰς βραχείας
 ἐποιοῦντο. ἀντικαθημένων δὲ αὐτῶν ἀλλήλοις, τῷ μὲν Σέξτῳ ὁ
 Γάλλος ὁ Τισιήρος, τῷ δὲ Καῖσαρι ὁ Λέπιδος σὺν ταῖς δυνάμεισι

7 3 3 καταλείποντο?*

4 2 ἐνταῦθα δ' ἦδη?*

προσεγένοντο. οὗτός τε γὰρ περιπεσὼν τῷ χειμῶνι οὐπερ ἐμνημό- 2
νευσα καὶ τῷ Δημοχάρει, ναῦς τε συχνὰς ἀπέβαλε καὶ οὐκ εὐθὺς
πρὸς τὸν Καίσαρα ἦλθεν, ἀλλ' εἴτε δὴ διὰ τὸ πάθος, εἴθ' ὅπως
καθ' ἐαυτὸν ἐκεῖνος ποιοῖτο, εἴτε καὶ ἀπαγαγεῖν τὸν Σέξτον ἀπ'
αὐτοῦ βουλευθεῖς, Λιλυβαίῳ προσέβαλεν· καὶ ὁ Γάλλος ἐνταῦθα 3
αὐτῷ πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Σέξτου προσεπολέμει. καὶ οὕτως ἐκεῖθεν 3
ἀμφοτέρω, ἐπειδὴ μηδὲν ἐπέραινον, πρὸς τὸ Ἀρτεμίσιον ἀφίζοντο.
καὶ ὁ μὲν Γάλλος ἐπέρρωσε τὸν Σέξτον, ὁ δὲ δὴ Λέπιδος τῷ τε
Καίσαρι διηρέχθη (αὐτός τε γὰρ ἐκ τοῦ ἴσου πάντα αὐτῷ διοικεῖν
ὥς καὶ συνάρχων ἤξιον, καὶ ἐκεῖνος ἐς πάντα αὐτῷ ὥς καὶ ὑπο-
στρατήγῳ οἱ ἐχρήτο), καὶ τούτου πρὸς τε τὸν Σέξτον ἀπέκλινε καὶ
ἐκοινολογεῖτο αὐτῷ δι' ἀπορήτων. ὑποτοπήσας οὖν τοῦτο ὁ Καί- 4
σαρ, καὶ μήτε ἐκγῆραι τολμῶν, μὴ καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ αὐτὸν πο-
λεμώσεται, μήτ' αὐτὸν ἀποκρύνεσθαι ἀσφαλῶς δυνάμενος (ὑποπτον
μὲν γὰρ ἐνόμιζεν εἰ μὴ συμβουλευεῖτό τι αὐτῷ, δεινὸν δ' εἰ πάντα
ἀνακοινοῖτο), διακινδυνεύσαι ὅτι τάχιστα, πρὶν ρεοχωθῆναι τι,
ἔγνω, καί τοι τῶν ἄλλων ἕνεκα ἥκιστα ἐπειγόμενος· οὔτε γὰρ σῆτος 5
οὔτε χρήματα τῷ Σέξτῳ ὑπῆν, ἐξ ὧν ἠλπίζεν αὐτὸν ἀμαχίᾳ οὐ πολλῇ
ὑστερον κατελύσειν. ἐπεὶ δ' οὖν ἔκρινε τοῦτο, αὐτός τε κατὰ γῆν
τὸν στρατὸν ἐξάγων πρὸ τοῦ στρατοπέδου προπαρέτασε, καὶ ὁ
Ἀγρίππας ἅμα ἐπιπλέων ἀπεσάλευεν· ὁ γὰρ Σέξτος πολὺ ταῖς δυνά-
μεσιν αὐτῶν ἐλαττούμενος οὐδετέρωσιν ἀντεπέστη. καὶ τοῦτο καὶ 6
ἐπὶ πλείους ἡμέρας ἐγένετο. τέλος δὲ δέσας μὴ καὶ καταφρονηθεῖς
διὰ ταῦθ' ὑπὸ τῶν συμμάχων ἐγκαταλειφθῇ, ἀνταναχθῆναι ποτε
ταῖς ναυσὶ προσέταξεν· καὶ γὰρ τινα ἐλπίδα ἐν ταύταις μᾶλλον
εἶχεν. ὥς οὖν τό τε σημεῖον ἦρθη καὶ ἡ σάλπιγξ ὑπεσήμηνεν, ἐκεῖ- 9
καὶ τε ἅπασαι πρὸς τῇ γῇ συνέμιζαν καὶ ὁ πέζος ἀμφοτέρων ὁμοίως
ἐπ' αὐτῆς τῆς ῥαχίας παρετάξατο, ὥστε τὴν θέαν ἀξιολογώτατην
γενέσθαι. ἥ τε γὰρ θάλασσα ἡ ἐκεῖ πᾶσα τῶν νεῶν ἐπεπλήρωτο 2
(πολλαὶ γὰρ οὖσαι ἐπὶ πλείστον ἐπέσχον), καὶ ἡ χώρα ἡ μὲν ἐγγὺς
αὐτῆς ὑπὸ τῶν ὠπλισμένων, ἡ δ' ἄλλη προσεχῆς ὑπὸ τοῦ λοιποῦ
ἐκατέρωθεν ὁμίλου κατείχετο. ὅθεν περ καὶ ὁ ἀγὼν ἔδοξε μὲν τῶν
νανμαχούντων μόνων εἶναι, τῇ δ' ἀληθείᾳ καὶ τῶν ἄλλων ἐγένετο·
οἱ τε γὰρ ἐν ταῖς ναυσὶν ὄντες προθυμότερον ἐς τὴν τῶν ὀρώντων 3
σφᾶς ἐπίδειξιν ἡμιλλῶντο, καὶ ἐκεῖνοι, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἀπείχοντο
ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ πρὸς γε τὴν τῶν δρωμένων ὄψιν καὶ αὐτοὶ
τρόπον τινὰ ἡγωνίζοντο. ἀντιπάλον γὰρ ἐπὶ πολὺ τῆς μάχης γε-
νομένης (ὁμοιοτροπώτατα γὰρ τοῖς πρόσθεν ἐνανμάχισαν) ἴσορροπῶ

- 4 καὶ αὐτοὶ συστάσει τῆς γνώμης συνέσχοντο. μάλιστα μὲν γὰρ καὶ τὸν πόλεμον πάντα ἐν αὐτῇ καταλυθήσεσθαι ἤλπιζον· εἰ δὲ μή, οἱ μὲν, εἰ καὶ τότε κρατήσειαν, οὐδὲν ἔτι μέγα ἐπιπονήσειν, οἱ δέ, εἰ τότε γε νικήσειαν, οὐκέθ' ἡττηθήσεσθαι προσδοκῶντες ἔρρωντο.
- 5 καὶ διὰ τοῦτο καὶ σιωπῇ, ὅπως αὐτοὶ τε πρὸς τὰ γιγνόμενα ἀποβλέπωσι καὶ τοὺς ἐν τῷ ἔργῳ μὴ ἀποτρέβωσι, καὶ κραυγῇ μικροῦ ἔχρῳντο, τοὺς τε ναυμαχοῦντας ἀνακαλοῦντες καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιβοώμενοι, καὶ τοὺς μὲν κρατοῦντάς σφων ἐπαινοῦντες τοὺς δ' ἡττω-
- 6 μένους λοιδοροῦντες, καὶ πολλὰ μὲν ἐκείνοις ἀντιπαρακλεινόμενοι πολλὰ δὲ καὶ ἀλλήλοις ἀντιβοῶντες, τοῦ τε τοὺς σφετέρους ῥᾶον τὰ λεγόμενα ἀκούειν καὶ τοῦ τοὺς ἐναντίους ἦττον τῶν οἰκείων
- 10 ἐπαίειν. τέως μὲν οὖν Ἰσοπαλεῖς ἦσαν, οὕτω τε ταῦτα παρ' ἀμφοτέρων ὁμοίως ἐγίγνετο, καὶ τι καὶ τοῖς σώμασιν ὥς καὶ ἰδεῖν καὶ ποῖσαι δυναμένοις σφίσιν ἐνεδείκνυντο· ἐπεὶ δὲ ἐτράποντο οἱ τοῦ Σέξτου, ἐνταῦθα ἡδὴ ἀθρόοι καὶ ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς οἱ μὲν ἐπαιώνι-
- 2 σαν οἱ δὲ ὠλοφύροντο. καὶ οὗτοι μὲν, ὥς καὶ αὐτοὶ συννενικημένοι, πρὸς τὴν Μεσσήνην εὐθὺς ἀπεχώρησαν· ὁ δὲ δὴ Καῖσαρ τοὺς τε ἐκπύπτοντας τῶν ἡττωμένων ἐς τὴν γῆν ἐξεδέχετο, καὶ ἐς αὐτὴν τὴν θάλασσαν ἐπεσβαίνων πάντα τὰ σκάφη τὰ γε ἐς τὸ τεναγῶδες
- 3 ὀκέλλοντα κατεπίμπρη, ὥστε μήτε τοῖς ἔτι πλέουσιν ἀσφάλειαν εἶναι (πρὸς γὰρ τοῦ Ἀργίππου ἐκόπτοντο) μήτε τοῖς προσίσχουσιν πῃ (πρὸς γὰρ τοῦ Καίσαρος διώλλυντο), πλὴν ὀλέγων, ὅσοι ἐς τὴν Μεσσήνην προκατέφυγον. κἂν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ μὲν Δημοχάρης
- 4 ἁλισκόμενος ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν, ὁ δ' Ἀπολλοφάνης ἄθρανιστον τὴν ναῦν ἔχων καὶ δυνηθεὶς ἄν φρυγεῖν προσεχώρησε τῷ Καίσαρι. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἄλλοι, ὅ τε Γάλλοι καὶ οἱ ἱππεῖς οἱ σὺν αὐτῷ
- 11 πάντες, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ πεζοὶ τινες ἐποίησαν. ἀφ' οὗ περ οὐχ ἥκιστα ὁ Σέξτος ἀπογνοὺς τὰ παρόντα φρυγεῖν ἐβουλεύσατο, καὶ παραλαβὼν τὴν τε θυγατέρα καὶ ἄλλους, τὰ τε χρήματα καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πλείστου ἄξια ἐς τὰς ναῦς τὰς ἄριστα τῶν σωθειῶν πλεούσας ἐσθόμενος, νυκτὸς ἀπῆρεν. οὐδὲ ἐπεδιώξέ τις αὐτόν· ἐκεῖνός τε γὰρ λάθρα ἐξέπλευσε, καὶ ὁ Καῖσαρ ἐν μεγάλῃ ταραχῇ παραχορήμα ἐγένετο.
- 2 ὁ γὰρ Λέπιδος τῇ τε Μεσσήνῃ προσέπεσε, καὶ ἐσδεχθεὶς ἐς αὐτὴν τὰ μὲν ἐνέπιμπρη τὰ δ' ἤρπαξεν· ἐπειδὴ τε ἐκεῖνος αἰσθόμενος τοῦτ' ἐπῆλθε τέ οἱ διὰ ταχέων καὶ ἐμποδῶν ἐγίγνετο, τῆς μὲν πόλεως ὑπέξῃλθε φοβηθεὶς, ἐπὶ δὲ λόφον τινα καρτερόν ἀναστρατοπεδευσάμενος ἐγκλήματα ἐποιεῖτο, καταλέγων πάνθ' ὅσα ἐλατ-

τοῦσθαι ἐνόμιζε, καὶ τὰ τε ἄλλα ἀπῆται ὅσα αὐτῷ κατὰ τὴν πρῶ- 3
 τὴν σφῶν συνωμοσίαν ἐδέδοτο, καὶ τῆς Σικελίας ὡς καὶ συγκατα-
 στρεψάμενος αὐτὴν ἀντεποιεῖτο. καὶ ὁ μὲν ταῦτά τε τῷ Καίσαρι
 πέμπων τινὰς ἐπεκάλει, καὶ ἐς δίκην αὐτὸν προνκαλεῖτο (εἶχε δὲ 4
 τὰς τε δυνάμεις ὡς ἐκ τῆς Αἰβύης ἐπῆκτο, καὶ τοὺς ἐγκαταλειψ-
 θέντας ἐν τῇ Μεσσήνῃ πάντας, ἐπειδὴ καὶ πρῶτως ἐς αὐτὴν ἐσελη-
 λύθει καὶ τινα καὶ ἐλπίδα νεωτέρων σφίσι πραγμάτων ὑπεβεβλήκει).
 Καῖσαρ δὲ πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν ἀντεῖπε, νομίσας δὲ δὴ πάντα 12
 τὰ δίκαια παρὰ τε ἑαυτῷ καὶ παρὰ τοῖς ὅλοις, ἅτε καὶ ἰσχυρό-
 τερος αὐτοῦ ὢν, ἔχειν, εὐθὺς ἐπ' αὐτὸν μετ' ὀλίγων τινῶν ὤρμησεν
 ὡς καὶ ἐκεῖνόν τε ἐκ τοῦ αἰγνιδίου, οἷα μηδὲν δραστήριον ἔχοντα,
 καταπλήξων, καὶ τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ προσποιησόμενος. καὶ 2
 ἐπὶ τῷ μὲν ἐς τὸ στρατόπεδον δόξας σφίσι διὰ τὴν ὀλιγότητα τῶν
 συνακολουθούντων οἱ εἰρηρῆκόν τι πράττειν· ὡς δ' οὐδὲν κατὰ γνώ-
 μην αὐτοῖς ἔλεγε, παρωξύνθησαν καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ, καὶ τινες τῶν
 ἄλλων καὶ ἀπέκτειναν· ἐκεῖνος γὰρ ἐν τάχει βοηθείας τυχὼν ἐσώθη.
 καὶ μετὰ τοῦτ' ἐπὶ τῷ μὲν αὐτοῖς μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ, 3
 καὶ κατακλείσας σφᾶς ἐς τὸ τάφρουμα ἐπολιόρκει. φοβηθέντες οὖν
 τὴν ἄλωσιν κοινῇ μὲν οὐδὲν διὰ τὴν τοῦ Λεπίδου αἰδῶ ἐνεόχμω-
 σαν, ἰδίᾳ δὲ κατ' ὀλίγους ὡς ἕκαστοι ἐγκατέλειπον αὐτὸν καὶ με-
 θίσταντο· καὶ οὕτω καὶ ἐκεῖνος ἡραγιάσθη ἐθελοντὴς δὴ ἐν ἐσθῆτι
 φαιῖ ἐκείτης αὐτοῦ γενέσθαι. καὶ ὁ μὲν ἐκ τούτου τῆς τε ἐξουσίας 4
 πάσης παρελύθη, καὶ δίαίταν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ οὐκ ἄνευ φυλακῆς
 εἶχεν· τῶν δὲ δὴ τὰ τοῦ Σέξτου πράξαντων οἱ μὲν ὑπερέοντες ἢ
 καὶ βουλευόντες ἐκολάσθησαν πλὴν ὀλίγων, τοῦ δὲ ἐν τῷ τεταγμένῳ
 ὄντος τὸ μὲν ἐλεύθερον ἐς τὰ τοῦ Καίσαρος στρατόπεδα κατελέχθη,
 τὸ δὲ δεδουλενχὸς τοῖς δεσπόταις πρὸς τιμωρίαν ἀπεδόθη· εἰ δὲ 5
 του μηδεὶς κύριος ἐδρίσκετο, ἀνεσκολοπίζετο. τῶν τε πόλεων αἱ
 μὲν ἐκούσιν αἱ οἱ προσχωρήσασαι συγγνώμης ἔτυχον, αἱ δ' ἀντάρα-
 σαι ἐδικαιώθησαν.

πράσσουντι δ' αὐτῷ ταῦτα οἱ στρατιῶται ἐστασίασαν· ἄλλως 13
 τε γὰρ οὐκ ὀλίγοι ὄντες πρὸς τὴν ὕψιν τοῦ πλήθους σφῶν ἐθρα-
 σύνοντο, καὶ τοὺς κινδύνους τὰς τε ἐλπίδας τὰς ἐπ' αὐτοῖς ἐκλογι-
 ζόμενοι πρὸς τε τὰ γέγρα ἀπλήστως εἶχον, καὶ συλλεγόμενοι κατ'
 ἀλλήλους ἦτον· ὅ τι τις ἐπόθει. ἐπειδὴ τε μίαν ἐθρόνον (ὁ 2
 γὰρ Καῖσαρ, ἅτε μηδενὸς ἔτι πολέμιον οἱ παρόντος, ἐν ὀλιγορῆ
 αὐτοῦς ποιεῖτο), ἐθορύβουν· καὶ αὐτῷ καὶ προσφέροντες πάνθ' ὅσα
 ἐτεταλαιπώρητο, καὶ προβάλλοντες εἰ τί πον ὑπέσχητό σφίσι, πολλὰ
 ἐπηπεῖλουν, καὶ ἐνόμιζον καὶ ἄγοντα αὐτὸν καταδουλώσεσθαι. ἐπεὶ

δ' οὐδὲν ἐπέβαινον, τῆς γοῦν στρατείας ὡς καὶ κεκμηγότες ἀφ' ἐθῆ-
 ραι ἦξιον, θιμῶ καὶ βοῇ ἀπλήτῳ χρώμενοι, οὐχ ὅτι καὶ ἐβούλοντο
 αὐτῆς ἀπαλλαγῆναι (καὶ γὰρ ἠχμαζόν σφον οἱ πλείονες), ἀλλ' ὅτι
 τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τὸν Ἀντώνιον οἱ ἐσόμενον ὑπετόπον καὶ
 διὰ τοῦθ' αὐτοὺς ἀνέτιμον· ὦν γὰρ ἀπαιτοῦντες οὐκ ἐτύγχανον,
 4 ταῦτ' ἐγκαταλείψαι αὐτὸν ἀπειλοῦντες λήψεσθαι προσεδόκων. οὐ
 μὴν οὐδὲ τοῦτό σφισι προυχώρησεν· ὁ γὰρ Καῖσαρ, εἰ καὶ τὰ μά-
 λιστα τὸν τε πόλεμον ἀκριβῶς ᾔδει γενησόμενον καὶ τὰ ἐκείνων
 βουλήματα σαφῶς συνίει, ἀλλ' οὗτοι καὶ ἐπέβλεπον αὐτοῖς, νομίζων
 μηδὲν δεῖν τὸν ἄρχοντα παρὰ γνώμην ἐπὶ τῆς τῶν στρατιωτῶν
 βίας ποιεῖν, ὡς καὶ ἄλλο τι αὐθις σφον διὰ τοῦτο πλεονεκτῆσαι
 14 ἐθέλησόντων. προσποιησάμενος οὖν εὐλογία τε αὐτοὺς ἀξιοῦν καὶ
 ἀνθρωπίνων δεῖσθαι, διῆκε πρώτους μὲν τοὺς ἐπὶ τὸν Ἀντώνιον πρὸς
 τὴν Μούντιαν στρατεύσαντας αὐτῶ, ἔπειτα δὲ ὡς καὶ οἱ ἄλλοι
 ἐνέκειντο, καὶ ἔξ ἐκείνων πάντας τοὺς δέκατον ἔτος ἐν τῇ στρατείᾳ
 ἔχοντας. καὶ ἵνα γε τοὺς λοιποὺς ἐπισχῇ, προσανεῖπεν ὅτι οὐδενὶ
 2 ἔτ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν τὰ μάλιστα ἐθελήσῃ, χρήσεται. ἀκούσαντες
 δὲ τοῦτο οὐδὲν ἔτ' ἐφθέγγαντο, ἀλλὰ καὶ πάνν προσέχριν αὐτῶ
 ἠρξάντο, ὅτι τοῖς τε ἀφειμένοις, οὐ πᾶσι, πλὴν τῶν προτέρων, ἀλλὰ
 τοῖς ἀξιωματικοῖς, τὰ τε ἄλλα ὅσα ἐπέσχετο δώσειν καὶ χώραν νεμεῖν
 ἐπηγγέλματο, καὶ σφισι πᾶσι μὲν πεντακοσίας δραχμὰς, τοῖς δὲ δὴ
 3 ναυκρατήσασι καὶ στέφανον ἐλαίας ἔδωκεν. καὶ τούτου τοὺς τε
 ἄλλους πολλὰ ὡς ἐκάστοις, καὶ τοὺς εκατοντάρχους ὡς καὶ ἐς τὰς
 βουλὰς αὐτοὺς τὰς ἐν ταῖς πατρίσι καταλέξων, ἐπήλπισεν. τοῖς τε
 ὑποστρατήγοις ἄλλοις τε ἄλλα καὶ τῷ Ἀγρίππᾳ στέφανον χρυσοῦν
 ἐμβόλοις ἡσκημένον ἔδωκ' αὐτοῦ· ὃ μὴ πρότερον μὴτ' αὐθις ἄλλη
 4 τῶ ἐγένετο. καὶ ὅπως γε διὰ παντός, ὅσάκις οἱ τινα ἐπινίκια πέμ-
 ψαντες τὸν στέφανον τὸν δάφνινον, ἐκεῖνος τούτῃ τῷ ναυκρατητικῷ
 χρῶτο, δόγματι ὕστερον ἐβεβαιώθη. οὕτω μὲν οὖν τότε τοὺς στρα-
 τιώτας κατέστησεν· καὶ τὸ μὲν ἀργύριον αὐτοῖς ἀντίκα, τὴν δὲ
 5 χώραν οὐ πολλῷ ὕστερον ἔδωκεν. ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἐξήρκεσεν ἡ ἐν
 τῷ δημοσίῳ ἔτι τότε οὖσα, προσεξεπρίματο ἄλλην τε καὶ παρὰ Καμ-
 πανῶν τῶν ἐν τῇ Καπύῃ οἰκούντων συγχρῆν (καὶ γὰρ ἐποίκων ἡ
 πόλις πολλῶν ἔδειτο), καὶ αὐτοῖς τό τε ἕδωρ τὸ Ἰούλιον ὠνομασμέ-
 νον, ἐφ' ᾧ καὶ τὰ μάλιστα διὰ πάντων ἀγύλλονται, τὴν τε χώραν
 τὴν Κνωσίαν, ἣν καὶ νῦν ἔτι καρποῦνται, ἀντέδωκεν.
 6 ταῦτα μὲν οὖν ὕστερον ἐγένετο· τότε δὲ τὰ τε ἐν τῇ Σικελίᾳ
 διώκησε, καὶ τὴν Αἰβύην ἐκατέρωθεν ἀμαχί διὰ Στατίλιον Ταύρου

παρεστήσατο, τῷ τε Ἀντωνίῳ τὸν ἴσον ἀντὶ τῶν ἀπολομένων νεῶν
ἀριθμὸν ἀντέπεμψεν. καὶ τούτῳ τὰ τε τῶν Τυρσηνῶν στασιά- 15
σαντα ἔπειτα ἅμα τῷ τῆς νίκης αὐτοῦ πνέσθαι κατέστη, καὶ οἱ
ἐν τῷ ἄστει ἐπαίρους τε αὐτῷ ὁμοθυμαδὸν καὶ εὐκόνας καὶ προε-
δρίαν ἀψιδά τε τροπαιοφόρον, καὶ τὸ ἐφ' ἵππον ἐσελάσαι τὸ τε
στεφάνῳ δαφνίνῳ ἀεὶ χρῆσθαι, καὶ τὸ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἐγενικήκει,
ἱερομηνίᾳ αἰδίῳ οὔσῃ, ἐν τῇ τοῦ Διὸς τοῦ Καπιτωλίου μετὰ τε
τῆς γυναικὸς καὶ μετὰ τῶν παίδων ἐστιᾶσθαι ἔδωκαν. ταῦτα μὲν 2
εὐθύς σφισι μετὰ τὴν νίκην ἔδοξεν, ἡγγεῖλαν δὲ αὐτὴν πρῶτον μὲν
στρατιώτης τις τῶν ἐν τῇ πόλει τότε ὄντων, κάτοχος ἐν αὐτῇ ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἐκ θεοῦ δὴ τινος γενόμενος, καὶ ἄλλα τε πολλὰ καὶ εἰπὼν
καὶ πράξας, καὶ τέλος ἔς τε τὸ Καπιτώλιον ἀναδραμὼν καὶ τὸ
ξίφος πρὸς τοὺς τοῦ Διὸς πόδας ὡς μηκέτ' αὐτοῦ χρείας οὔσης
θεῖς, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ παραγενόμενοί τε ἐν αὐτῇ καὶ πεμφ-
θέντες ἐς τὴν Ρώμην ἐπὶ τοῦ Καίσαρος. ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἀφί- 3
κετο, καὶ σφας συναγαγὼν ἔξω τοῦ πωμηρίου κατὰ τὰ πάτρια αὐ-
τε πεπραγμένα οἱ ἀπελογίσασατο καὶ τῶν ψηφισθέντων τινὰ παρή-
κατο, τὸν τε φόρον τὸν ἐκ τῶν ἀπογραφῶν, καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο ἔτι
τῷ δημοσίῳ ἐς τὸν πρὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου χρόνον ἐπωφελετο,
ἀσῆκε, τέλη τέ τινα κατέλυσε, καὶ τὴν τοῦ Λεπίδου ἱερουσίνην
διδομένην οἱ οὐκ ἔλαβεν (οὐδὲ γὰρ ἐξῆν ζῶντά τινα ἀφελέσθαι),
καὶ ἄλλα πολλὰ αὐτῷ προσηψιγίσαντο. ἦδη μὲν γὰρ τινες διε- 4
θρόνησαν ὅτι ἐπὶ τε τῇ τοῦ Ἀντωνίου καὶ ἐπὶ τῇ τοῦ Λεπίδου
διαβολῇ, καὶ ὥστε τὴν αἰτίαν τῶν πρότερον ἀδίκως γενομένων ἐς
ἐκείνους μόνους ἀπώσασθαι, ταῦθ' οὕτω τότε ἐμεγαλοφρονήσατο.
ἄλλοι δὲ ὅτι, ἐπειδὴ μηδένα τρόπον ἀπολαβεῖν τὰ ὀφειλόμενα ἐδύ-
νατο, χάριν τινὰ ἑαυτοῦ ἀξίμιον τὴν ἐκείνων ἀδυναμίαν ἐποίησατο.
ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄλλως ἐθρυνεῖτο, τότε δὲ οἰκίαν τε αὐτῷ ἐκ τοῦ 5
δημοσίου δοθῆναι ἐγνώσαν· τὸν γὰρ τόπον ὃν ἐν τῷ Παλατίῳ,
ὥστ' οἰκοδομησαί τινα, ἐώρητο, ἐδημοσίωσε καὶ τῷ Ἀπόλλωνι ἱέρω-
σεν, ἐπειδὴ κεραυνὸς ἐς αὐτὸν ἐγκατέσκηπεν. τὴν τε οὖν οἰκίαν
αὐτῷ ἐψηφίσαντο, καὶ τὸ μήτε ἔργῳ μήτε λόγῳ τι ἔβριξεν. εἰ 6
δὲ μή, τοῖς αὐτοῖς τὸν τοιοῦτό τι δρᾶσαντα ἐνέχεσθαι οἷσπερ ἐπὶ
τῷ δημόχρῳ ἐτέτακτο. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάθρων συγκαθέ-
ζεσθαι σφισιν ἔλαβεν.

τῷ μὲν οὖν Καίσαρι ταῦτα παρὰ τῆς βουλῆς ἐδόθη, αὐτὸς δὲ 16
τόν τε Μισσάλαν τὸν Ὑαλέριον, ὃν πρότερον ἐν ταῖς προγραφαῖς
ἐτεθανατώκει, ἐς τοὺς οἰωνιστὰς ὑπὲρ τὸν ἀριθμὸν ἐσέγραψε, καὶ

τοὺς Οὐτικησίους πολίτας ἐποιήσατο, τὴν τε ἐσθῆτα τὴν ἁλονργῇ
 μηδὲνα ἄλλον ἔξω τῶν βουλευτῶν τῶν τε ἐν ταῖς ἀρχαῖς ὄντων
 ἐνδύεσθαι ἐκέλευσεν· ἤδη γάρ τινες καὶ τῶν τυχόντων αὐτῇ ἐχρῶντο.
 2 καὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἔτι οὐτ' ἀγορανόμος τις ἀπορία τῶν αἰρεθη-
 σομένων ἐγένετο, ἀλλ' οἱ στρατηγοὶ οἱ τε δῆμαρχοι τὰ προσήκοντα
 αὐτοῖς ἔπραξαν, οὔτε πολίαρχος ἐς τὰς ἀγορὰς ἀπεδείχθη, ἀλλ' ἐκ
 τῶν στρατηγῶν τινὲς τὰ ἐπιβάλλοντα αὐτῷ διήγαγον. τὰ τε ἄλλα
 τὰ ἐν τῇ πόλει τῇ τε λοιπῇ Ἰταλίᾳ Γάιος τις Μαικήνας, ἄνθρω-
 πονεύς, καὶ τότε καὶ ἔπειτα ἐπὶ πολὺ διόκησεν.

- 17 ὁ δὲ δὴ Σέξτος ἐκ τε τῆς Μεσσήνης ἔξαναρχεῖς καὶ τὴν δίωξιν
 φοβηθεῖς, προδοσίαν τέ τινα ἀπὸ τῶν συνακολοιούτων οἱ ἔσεσθαι
 ὑποτοπήσας, προεῖπε μὲν σφισιν ὥς διὰ πελάγους τὸν πλοῦν ποιη-
 2 σόμενος, ἀποσβέσας δὲ τὸ φῶς ὃ ἐν τοῖς νυκτερινοῖς πλοῖς αἱ
 στρατηγίδες νῆες, ὅπως καὶ αἱ λοιπαὶ κατὰ πόδας αὐτῶν ἐφέπων-
 ται, προδαικνύουσι, παρὰ τε τὴν Ἰταλίαν παρέπλευσε, καὶ διαβαλὼν
 ἐπὶ Κέρκυραν ἐς Κεφαλληνίαν ἐκείθεν ἦλθεν· κἀνταῦθα καὶ οἱ
 ἄλλοι κατὰ τύχην ὑπὸ χειμῶνος ἐκπεσόντες αὐτῷ συνεγένοντο.
 3 συγκαλέσας οὖν αὐτοὺς τὴν τε σκευὴν τὴν στρατηγικὴν ἀπεδώσατο,
 καὶ εἰπὼν ἄλλα τε καὶ ὅτι ἄθροοι μὲν ὄντες οὔτε ὠφέλειάν τινα
 ἀλλήλοις διαρκῆ παρέξουσιν οὔτε λήσουσι, σκεδασθέντες δὲ ὅλῳ
 τὴν διάφευξιν ποιήσονται, παρήγεσέ σφισιν ἰδίᾳ καὶ καθ' ἑαυτὸν
 4 ἐκάστῳ τῆς σωτηρίας προσκοπῆσαι. καὶ τούτου πεισθέντων οἱ
 τῶν πλειόνων, καὶ ἄλλων ἄλλοσε ἀποχωρησάντων, αὐτὸς ἐς τὴν
 Ἀσίαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπεραιώθη, γνώμην ἔχων πρὸς τὸν Ἀντώ-
 ριον εὐθὺς ὁρμῆσαι. γενόμενος δὲ ἐν Λέσβῳ, καὶ ἐκεῖνόν τε ἐπὶ
 Μήδους ἐστρατευκέναι καὶ τὸν Καίσαρα καὶ τὸν Λέπιδον πεπο-
 5 λεμῶσθαι μαθὼν, διεροεῖτο μὲν κατὰ χώραν χειμάσαι· τῶν δὲ
 Λεσβίων προθυμότητά αὐτὸν διὰ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνήμην
 καὶ δεξαμένων καὶ κατεχόντων, ἐπειδὴ τὸν τε Ἀντώνιον δυστυχῆ-
 σαντα ἐν τῇ Μηδίᾳ ἐπύθετο καὶ Γάιος Φούρριος ὁ τῆς Ἀσίας τότε
 6 ἄρχων οὐκ εὐνοϊκῶς οἱ ἐχρῆτο, οὐ κατέμεινεν, ἀλλ' ἐλπίσας τὴν
 τοῦ Ἀντωνίου ἀρχὴν διαδέξασθαι, ὅτι τε ἐκ τῆς Σικελίας συχροὶ
 πρὸς αὐτὸν ἀφίκοντο καὶ ὅτι καὶ ἑτεροὶ, οἱ μὲν κατὰ τὴν τοῦ πα-
 τρὸς αὐτοῦ δόξαν οἱ δὲ καὶ βίον δεόμενοι, συνελέγησαν, τό τε
 σχῆμα τὸ στρατηγικὸν ἀνέλαβε, καὶ παρεσκευάζετο ὥς καὶ τὴν
 18 περαιάν καταληψόμενος. καὶ τούτῳ τοῦ Ἀντωνίου ἐς τε τὴν φιλίαν
 ἀποσωθέντος καὶ τὰ πραττόμενα ἐπ' αὐτοῦ μαθόντος, καὶ τὴν τε
 ἄδειαν αὐτῷ καὶ τὴν εὐνοίαν, ἣν τὰ ὅπλα καταδῆται, ὑποσχομένου

δώσειν, ἀντέγραψε μὲν ὡς καὶ πεισθησόμενός οἱ, οὐ μέντοι καὶ ἐποίησε τοῦτο, ἀλλ' ἔκ τε τῶν συμφορῶν αὐτοῦ, καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὴν Αἴγυπτον ἀντίκα ἀπῆρε, καταφρονήσας τῶν τε παρόντων εἶχετο καὶ πρὸς τοὺς Πάρθους διεκηρευέτο. πνθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ἀντώνιος οὐκ ἀνέστρεψεν, ἀλλὰ τό τε ναυτικὸν καὶ τὸν Τίτιον τὸν Μάρκον, μεταστάντα τε πρὸς ἑαυτὸν πρότερον ἀπὸ τοῦ Σέξτου καὶ τότε συνόντα οἱ, ἐπ' αὐτὸν ἔπεμψεν. καὶ ὃς προαισθόμενός τε τοῦτο καὶ φοβηθείς (οὐδέπω γὰρ ἰκανῶς παρεσκευάστο) ἐξήχθη, καὶ προχωρῶν ἢ μάλιστα διαφεύξεσθαι ἐδόκει, ἕς τε Νικομήδειαν ἀφίκετο, κἀνταῦθα καταληφθεὶς ἐπεκηρευέσατο μὲν αὐτῷ, ἅτε καὶ ἐλπίδα αὐτοῦ ἐκ τῆς εὐεργεσίας ἦν εὐηργέτητο ἔχων· ὡς δὲ ἐκεῖνος οὐκ ἔφη οἱ σπείσεσθαι ἂν μὴ τὰς τε ναῦς καὶ τὴν λοιπὴν δύναμιν αὐτοῦ προπαράλαβη, τῆς τε κατὰ θάλασσαν σωτηρίας ἀπέρνω, καὶ τὰ σκευὴ τὰ βυρότερα ἐς τὰς ναῦς ἐμβαλὼν ταύτας τε κατέκλυσε καὶ ἐς τὴν μεσόγειαν ὥρμησεν. καὶ αὐτὸν ἐπιδιώξαντες ὁ τε Τίτιος καὶ ὁ Φούριος ἐν τε Μιδαίῳ τῆς Φρυγίας κατέλαβον καὶ περισχόντες ἐξώγησαν. μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Ἀντώνιος εὐθὺς μὲν ἐπ' ὁργῆς ἐπέστελλέ σφισιν ἵν' ἀποθάνῃ, αὐθις δ' οὐ πολλῷ ὕστερον μετανοήσας ἵνα σωθῇ. τοῦ οὖν δευτέρου γραμματοφόρον τὸν πρότερον φθάσαντος, ὕστερον τὰ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ γράμματα ὁ Τίτιος λαβὼν, καὶ νομίσας ὄντως δεύτερα εἶναι, ἢ καὶ γινὼς μὲν τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐθέλῃσας δὲ αὐτῇ πιστεῦσαι, τῇ τάξει τῆς κομιδῆς αὐτῶν ἀλλ' οὐ τῇ γνώμῃ προσέσχεν. καὶ οὕτως ὁ τε Σέξτος ἐπὶ τε τοῦ Κορνονφικίου τοῦ Λουκίου καὶ ἐπὶ Σέξτου τινὸς Πομπηίου ὑπάτων ἀπέθανεν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Καῖσαρ ἵπποδρομίαν τε ἐποίησε καὶ τῷ Ἀντωνίῳ ἄρμα τε ἐμπροσθεν τοῦ βήματος καὶ εἰκόνας ἐν τῷ ὁμονοεῖῳ ἔστησε, τό τε ἔξουσίαν σὺν τε τῇ γυναικὶ καὶ σὺν τοῖς τέκνοις ἐστιᾶσθαι ἐνταῦθα ἔχειν ἔδωκεν, ὥσπερ ποτὲ καὶ αὐτῷ ἐψηφιστο· φίλος τε γὰρ ἔτι οἱ εἶναι ἐπλάττετο, καὶ ἐκεῖνόν τε ἐν ταῖς ἀπὸ τῶν Πάρθων συμφοραῖς παρεμνεῖτο δῆθεν, καὶ ἑαυτοῦ τὸ ἐπέρθονον πρὸς τε τὴν νίκην καὶ πρὸς τὰ ψηφισθέντα ἐπ' αὐτῇ ἔξηκεῖτο.

καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔπραττε, τὰ δὲ δὴ τοῦ Ἀντωνίου τῶν τε βαρ-
 βάρων ὧδε ἔσχε· ὁ Βεντίδιος ὁ Πούπλιος τὸν Πάκονον στράτενμά
 τε ἀθροίζειν καὶ ἐς τὴν Συρίαν ἐμβάλλειν μαθὼν ἔδωκεν, ἐπειδὴ
 μήτε αἱ πόλεις πρὶν καθειστήκεσαν καὶ τὰ στρατόπεδα ἐν τοῖς χει-
 μαδίοις ἔτι διέσπαρτο, καὶ τοιόνδε τι ἕς τε τὴν διατριβὴν αὐτοῦ
 καὶ ἐς τὴν βραδυτητα τῆς στρατιᾶς ἐποίησεν. Χανναῖόν τινα

- δυνάστην γνωρίμως μὲν καὶ αὐτῷ ἔχοντα, τὰ δὲ δὴ τῶν Πάρθων
 μᾶλλον φρονοῦντα εἰδώς, τὰ τε ἄλλα ὡς καὶ πιστότατόν οἱ ὄντα
 εἴματα καὶ σύμβουλον ἔστιν ὧν ἐποιεῖτο, ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν οὐδὲν
 βλαβήσεσθαι, ἐκεῖνῳ δὲ δὴ πίστιν τοῦ καὶ τὰ ἀπορρητότατα δῆθεν
 3 αὐτῷ συνειδέναι παρέξεν ἔμελλεν. ἐπειδὴ τε ἐνταῦθα ἦν, φοβεῖ-
 σθαι τε ἐπλάσατο μή πως οἱ βάρβαροι τὴν συνήθη σφίσι διάβασιν
 τοῦ Εὐφράτου, παρ' ἧς τὸ Ζεύγμα ἢ πόλις ἔστι, παραλιπόντες
 ἐτέρῃ τινὶ ὁδῷ κάτω τοῦ ποταμοῦ χρήσωνται (τῇ μὲν γὰρ πεδία
 τοῖς πολεμίοις ἐπιτήδεια, τῇ δὲ γηλόφους ἑαυτοῖς πρόποντας εἶναι
 4 ἔλεγεν), καὶ τοῦτο αὐτόν τ' ἀνέπεισε πιστεῦσαι, καὶ τὸν Πάχορον
 δι' αὐτοῦ προσεξηπάτησεν· τὴν γὰρ πεδιάδα ἦν προσεποιεῖτο ὁ
 Ξεντίδιος μὴ βούλεσθαι αὐτὸν ἐλθεῖν, μακροτέραν τῆς ἐτέρας οὖ-
 20 σαν τραπεῖς παρέσχεν οἱ καιρὸν τὰς δυνάμεις ἀθροῖσαι. καὶ οὕτως
 ἐν τῇ Συρίᾳ αὐτῷ τῇ Κυρρησιτικῇ γενομένην συμβαλὼν ἐνίκησεν.
 ἐπειδὴ γὰρ οὔτε τὸν ποταμὸν διαβῆναι σφας ἐκώλυσεν οὔτ' αὖ
 διαβᾶσιν εὐθὺς ἐπέθετο, μαλακίαν τέ τινα καὶ ὑποστίαν τῶν
 Ῥωμαίων κατέγνωσαν, καὶ τούτου πρὸς τὸ ἔρημα αὐτῶν καίπερ
 ἐν μετεώρῳ ὃν προσήλασαν ὡς καὶ αὐτοβοεῖ σφας αἰρήσαντες.
 2 ἐπεκδρομῆς τε αἰφνιδίου γενομένης κατὰ τε τοῦ πρῶτου οὐ χαλε-
 πῶς, αἵτε καὶ ἱππεῖς ὄντες, ἀπειώθησαν, κἀνταῦθα ἀνδρείως μὲν
 ἀμυνόμενοι (κατάφραστοι γὰρ οἱ πλείους αὐτῶν ἦσαν) ταραττόμενοι
 δὲ πρὸς τε τὸ ἀνέλπιστον καὶ περὶ ἀλλήλους, ὑπὸ τε τῶν ὁπλιτῶν
 καὶ ὑπὸ τῶν σφενδονητῶν μάλιστα ἠττήθησαν· πόρρωθεν γὰρ
 σφροδαῖς ταῖς βολαῖς ἐξικνούμενοι χαλεπώτατοι αὐτοῖς ἐγίνοντο.
 3 κἀν τῇ πόλει τούτῳ καὶ ὁ Πάχορος πεσὼν πλεῖστον αὐτοὺς ἔβλα-
 ψεν· ὡς γὰρ τάχιστα τὸν ἄρχοντά σφιν ἀπολωλότα ᾗσθοντο, ὀλίγοι
 μὲν περὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ προθύμως ἠγωνίσαντο, φθαρέντων
 δὲ καὶ τούτων πάντες οἱ λοιποὶ ἐνέδοσαν. καὶ αὐτῶν οἱ μὲν διὰ
 τῆς γερύρας οἴκαδε διαφυγεῖν ἐθέλησαντες οὐκ ἠδυνήθησαν, ἀλλὰ
 προκαταληφθέντες ἀπώλοντο, οἱ δὲ καὶ πρὸς τὸν Ἀντίοχον ἐς τὴν
 4 Κομμαγενὴν κατέφυγον. Ξεντίδιος δὲ τὰ μὲν ἄλλα τὰ ἐν τῇ Συ-
 ρίᾳ μετέωρα πρὸς τὴν τοῦ πολέμου ἔκβασιν γερόμενα (τὸν γὰρ
 Πάχορον ὅμοια τοῖς μάλιστα τῶν πώποτε βασιλευσάντων καὶ ἐπὶ
 δικαιοσύνῃ καὶ ἐπὶ πραότητι ὑπερηγάπων) ῥᾷδίως, τὴν κεφαλὴν
 5 αὐτοῦ κατὰ τὰς πόλεις περιπέμψας, κατεστήσατο· αὐτὸς δὲ ἐπὶ
 τὸν Ἀντίοχον, πρόφασιν μὲν ὅτι τοὺς ἰκέτας οἱ οὐκ ἐξέδωκε, τῇ δ'
 ἀληθείᾳ διὰ τὰ χρήματα ἃ πάμπολλα εἶχεν, ἐπεστράτευσεν.
- 21 ἐνταῦθα δὲ ἤδη αὐτῷ ὄντι ὁ Ἀντώνιος ἐξαίφνης ἐπιστάς οὐ

μόνον οὐχ ἦσθη ἀλλὰ καὶ ἐφθόνησεν, ὅτι ἔδοξε τι καθ' ἑαυτὸν
 ἠνδραγαθῆσθαι· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτὸν ἔπεισε, καὶ
 ἐς οὐδὲν ἔτι οὐτ' αὐτίκα οὐθ' ὕστερον αὐτῷ ἐχορήσατο, καίτοι καὶ
 ἱερομηρίας ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς ἔργοις καὶ ἐπινίκια δι' αὐτὸν λαβῶν.
 οἱ γε μὴν ἐν τῷ ἄστει Ῥωμαῖοι ἐψηφίσαντο μὲν τῷ Ἀντωνίῳ ταῦτα 2
 πρὸς τε τὸ προὔχον αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ἡ στρατηγία
 ἐκείνου ἦν, ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τῷ Βεντιδίῳ, ἅτε καὶ τὴν συμφορὰν
 τὴν ἐπὶ τοῦ Κράσσου σφίσι γενομένην ἱκανώτατα τοῖς Πάροθις
 διὰ τοῦ Παχόρου, καὶ μάλιστα ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐκατέρου
 τοῦ ἔτους ἀμφοτέρω συνηρέχθη, νομίζοντες ἀνταποδεδωκέναι. καὶ 3
 συνέβη γε τῷ Βεντιδίῳ μόνῳ τε τὰ νικητήρια ἐορτάσαι ὥσπερ καὶ
 μόνος ἐνίκησεν (ὁ γὰρ Ἀντώνιος προαπώλετο), καὶ δόξαν ἀπὸ τε
 τούτου καὶ ἐκ τοῦ παραλόγου ἅμα τῆς τύχης μελῶ λαβεῖν· ἐν γὰρ
 τοῖς τοῦ Πομπηίου τοῦ Στράβωνος ἐπινικίοις πομπεύσας ποτὲ μετὰ
 τῶν ἄλλων ἀγχιμαλώτων αὐτὸς ἐπινίκια τῶν Πάροθων πρῶτος Ῥω-
 μαίων ἠγάγεν.

ταῦτα μὲν χρόνῳ ὕστερον ἐγένετο, τότε δὲ ὁ Ἀντώνιος προσέ- 22
 βάλε μὲν τῷ Ἀντίῳ, καὶ κατακλείσας αὐτὸν ἐς Σαμόσατα ἐπο-
 λιόρκει· ὡς δ' οὐδὲν ἐπέφαινε, ἀλλ' ὁ τε χρόνος ἄλλως ἀνυλοῦτο
 καὶ τὰ τῶν στρατιωτῶν ἄλλοτρίως οἱ διὰ τὴν τοῦ Βεντιδίου ἀτι-
 μίαν ἔχειν ὑπώπτευσεν, διεκηρενέυσάτο αὐτῷ χρόνα, καὶ πλαστὰς
 πρὸς αὐτὸν συνθήκας, ὅπως εὐπρεπῶς ἀπαναστῇ, ἐποίησατο. ἀμέλει 2
 αὐτὸς μὲν οὔτε δημήρους, πλὴν δύο καὶ τούτων οὐκ ἐπιφανῶν, οὔτε
 τὰ χρήματα ἃ ἤτησεν ἔλαβε, τῷ δ' Ἀντίῳ θάνατον Ἀλεξάνδρου
 τινὸς αὐτομολήσαντος παρ' αὐτοῦ πρότερον πρὸς τοὺς Ῥωμαίους
 ἐχαρίσατο. καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἐς τὴν Ἰταλίαν ἀφωρμήθη,
 Γάιος δὲ δὴ Σόσιος τὴν ἀρχὴν τῆς τε Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας 3
 παρ' αὐτοῦ λαβὼν τοὺς τε Ἀραδίους πολιορκηθέντας τε μέχρι τότε
 καὶ λιμῷ καὶ νόσῳ ταλαιπωρηθέντας ἐχειρώσατο, καὶ τὸν Ἀντίγονον
 τοὺς φρουροὺς τοὺς παρ' ἑαυτῷ τῶν Ῥωμαίων ὄντας ἀποκτείναντα
 μάχῃ τε ἐνίκησε, καὶ καταφυγόντα ἐς τὰ Τερσοόλυμα πολιορκίᾳ
 κατεστρέψατο. πολλὰ μὲν δὴ καὶ δεινὰ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς Ῥω- 4
 μαίους ἔδρασαν (τὸ γὰρ τοι γένος αὐτῶν θυμωδὲν πικρότατον
 ἐστὶ), πολλῷ δὲ δὴ πλείω αὐτοὶ ἔπαθον. ἐάλωσαν μὲν γὰρ πρό-
 τεροι μὲν οἱ ὑπὲρ τοῦ τιμένου τοῦ Θεοῦ ἀμυνόμενοι, ἔπειτα δὲ
 καὶ οἱ ἄλλοι ἐν τῇ τοῦ Κρόνου καὶ τότε ἡμέρᾳ ὠνομασμένη. καὶ 5
 τοσοῦτόν γε τῆς θρησκείας αὐτοῖς περιῆν ὥστε τοὺς προτέρους
 τοὺς μετὰ τοῦ ἱεροῦ χειρωθέντας παραιτήσασθαι τε τὸν Σόσιον,
 ἐπειδὴ ἡμέρα αὐθις ἢ τοῦ Κρόνου ἐνέστη, καὶ ἀνελθόντας ἐς αὐτὸ

6 πάντα μετὰ τῶν λοιπῶν τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι. ἐκείνους μὲν οὖν Ἡρώδῃ τινὶ ὁ Ἀντώνιος ἄρχειν ἐπέτρεψε, τὸν δ' Ἀντίγονον ἐμασίγῳσε σταυρῷ προσδήσας, ὃ μηδεὶς βασιλεὺς ἄλλος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐπεπόνθει, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ ἀπέσφαξεν.

ἐπὶ μὲν δὴ τοῦ τε Κλαυδίου τοῦ τε Νωρβανοῦ τοῦθ' οὕτως
 23 ἐγένετο, τῷ δ' ἐπιγυγνόμενῳ ἔτει οἱ μὲν Ῥωμαῖοι οὐδὲν ἐν τῇ Συ-
 717 ^{a. u.} ρία λόγον ἄξιον ἐπραξαν· Ἀντώνιος μὲν γὰρ ἔς τε τὴν Ἰταλίαν
 ἀφικνούμενος καὶ ἐκεῖσε αὐθις ἐπαυὼν πάντα τὸν ἐνιαυτὸν κατέ-
 2 τριψε, Σόσσιος δέ, ἅτε τὰ ἐκείνου ἀλλ' οὐ τὰ ἑαυτοῦ ἐπαύσων, καὶ
 διὰ τοῦτο καὶ τὸν φθόνον τὴν τε ὀργὴν αὐτοῦ φοβούμενος, διετέλεσε
 διασκοπῶν οὐχ ὅπως προσκατορθώσας τι ἀπεχθήσοιτο οἱ, ἀλλ'
 ὅπως ἡσυχίαν ἄγων χαρίσαιοτο· τὰ δὲ δὴ τῶν Πάρθων ἰσχυρῶς
 3 αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἐκ τοιοῦδέ τινος ἐνεωτερίσθη. ὁ Ὁρώδης ὁ βα-
 σιλεὺς αὐτῶν ἐπειδὴ τῇ τε ἡλικίᾳ καὶ τῷ πένθει τῷ τοῦ Πακόρου
 ἔκαμινε, Φραάτῃ τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν λοιπῶν παίδων τὴν ἀρχὴν
 4 ἔδωκεν· ἐν ἐνεχείρισε, καὶ ὅς παραλαβὼν αὐτὴν ἀνοσιώτατος ἀνθρώπων
 ἐγένετο· τοὺς τε γὰρ ἀδελφοὺς τοὺς ἐκ τῆς τοῦ Ἀντιόχου θυγατρὸς
 γεγεννημένους ἐδολοφόνησεν, ὅτι καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ γένος τὸ
 μητρόθεν ἀμείνους αὐτοῦ ἦσαν, καὶ αὐτὸν ἐκείνον δυσανασχετοῦντα
 ἐπὶ τούτῳ ἐπαπέκτεινε, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τῶν ἄλλων τοὺς γεν-
 5 ναιοτάτους ἔφθειρε, καὶ πολλὰ ἔτετρα καὶ δεινὰ ἐποίη, ὥστε συγχρόως
 τῶν πρώτων ἐγκαταλιπόντας αὐτὸν τοὺς μὲν ἄλλοις τοὺς δὲ καὶ
 πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἀποχωρῆσαι, ἐν οἷς καὶ ὁ Μοναίσης ἦν. τοῦτο
 μὲν ἐπὶ τοῦ Ἀγρίππου καὶ ἐπὶ τοῦ Γάλλον ὑπατευόντων ἐγένετο·
 24 ἐν δὲ δὴ τῷ λοιπῷ χειμῶνι, τοῦ τε Γελλίου καὶ τοῦ Νέρβα ἀρχόν-
 718 ^{a. u.} των, Πούπλιος Κανίδιος Κράσσος ἐπὶ Ἰβηρας τοὺς ταύτῃ στρα-
 τεύσας μάχῃ τε τὸν βασιλέα αὐτῶν Φαρνάβαζον ἐνίκησε καὶ ἔς
 συμμαχίαν προσηγάγετο, καὶ μετ' αὐτοῦ ἔς τὴν Ἀλβανίδα τὴν ὁμο-
 ρον ἐμβαλὼν, καὶ ἐκείνους τὸν τε βασιλέα αὐτῶν Ζόβηρα κρατήσας,
 2 ὁμοίως αὐτοὺς ὀκνεώσατο. τούτοις τε οὖν ἐπαρθείς ὁ Ἀντώνιος,
 καὶ προσέτι καὶ ἐπὶ τῷ Μοναίσῃ πολλὰ ἐπελπίσας (καὶ γὰρ ἐπέ-
 σχητο αὐτῷ τῆς τε στρατιᾶς ἡγήσεσθαι καὶ τὰ πλείω τῆς Παρθίας
 ἀκονιτὶ προσποιήσιν) τὸν τε πόλεμον τὸν πρὸς αὐτοὺς ἔς χειρας
 ἦγε καὶ τῷ Μοναίσῃ ἄλλα τε καὶ τρεῖς τῶν Ῥωμαίων πόλεις, μέ-
 3 χρις ἂν διαπολεμῆσθαι, νέμεσθαι ἔδωκε, καὶ προσέτι καὶ τὴν τῶν
 Πάρθων βασιλείαν ἐπέσχετο. πρᾶττόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα δείσας
 ὁ Φραάτης, ἄλλως τε καὶ τῶν Πάρθων χαλεπῶς ἐπὶ τῇ τοῦ Μο-
 ναίσου φηγῇ φερόντων, ἐπεκρηρυκεύσατό τε αὐτῷ οὐδὲν ὅ τι οὐκ

ἐπαγγελλόμενος, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν ἐπαυχωρῆσαι. γνοὺς οὖν τοῦτο 4
ὁ Ἀντώνιος ὁρμήν μὲν, ὥσπερ εἰκός, ἐποιεῖτο, οὐ μὲντοι ἀπέκτεινε
τὸν Μοραίσην, καίπερ ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπικρατείᾳ ἔτ' ὄντα· οὔτε γὰρ
ἄλλον τινὰ τῶν βαρβάρων, ἂν γέ τι τοιοῦτο ποιήσῃ, σφετερίζασθαι
προσεδόκησε, καὶ τινα ἀπάτην ἐπ' αὐτοὺς παρεσκευάζετο. ἐκεῖνόν 5
τε οὖν ἀφῆκεν ὥς καὶ τὰ τῶν Πάρθων οἱ προσποιήσοντα, καὶ
πρόεβεις μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Φραάτην ἐπεμψεν. καὶ λόγῳ μὲν
τὴν εἰρήνην ἔπραττεν ἐπὶ τῷ τὰ τε σημεῖα καὶ τοὺς ἀχμαλώτους
τοὺς ἐν τῇ τοῦ Κράσσου συμφορᾷ ἁλόντας κομίσασθαι, ἵν' ἀπα-
ράσκευον τὸν βασιλέα διὰ τὴν τῆς συμβάσεως ἐλπίδα λάβῃ, ἔργῳ
δὲ τὰ τοῦ πολέμου πάντα ἡτοιμάζετο. καὶ ἦλθε μέχρ' οὗτοῦ Εὐ- 25
φράτου, νομίζων ἔρημον αὐτὸν φρουρᾶς εἶναι· ἐπεὶ μὲντοι πάντα
τὰ ταῦτα διὰ φρυκτῆς ἀκριβοῦς ὄντα εἶδεν, ἐκείθεν μὲν ἀπετρά-
πετο, ἐπὶ δὲ τὸν τῶν Μήδων βασιλέα Ἀρταβάσδην τῷ τῆς Ἀρμε-
νίας τῆς μεζονος βασιλεῖ, ὁμωνύμῳ τέ οἱ καὶ ἐχθρῷ ὄντι, πεισθεὶς
στρατεῦσαι πρὸς τὴν Ἀρμενίαν εὐθὺς ὥσπερ εἶχεν ἐχώρησε, καὶ 2
μαθὼν ἐνταῦθα τὸν Μῆδον πολὺ ἀπὸ τῆς οἰκείας ἐπὶ τῇ τοῦ
Πάρθου συμμαχίᾳ ἀπηρκότα, τὰ μὲν σκευοφόρα καὶ τοῦ στρατοῦ
μέρος μετ' Ὀπλίῳ Στατιανῷ ἐπέλεπετο, ἐπακολουθεῖν σφᾶς κελεύ-
σας, αὐτὸς δὲ τοὺς τε ἱππέας καὶ τοῦ πεζοῦ τὸ κράτιστον λαβὼν
ἡπείχθη ὥς καὶ αὐτοβοεῖ πάντα τὰ τῶν ἐναντίων αἰρήσεων, καὶ 3
τοῖς Πραάσποις τῷ βασιλεῖ αὐτῶν προσπεσὼν χώματά τε ἔχον
καὶ προσβολὰς ἐποιεῖτο. πνέθμενοι δὲ ταῦτα ὁ τε Πάρθος καὶ ὁ
Μῆδος ἐκεῖνον μὲν μάτην εἶδον πορεύεσθαι (τὰ τε γὰρ τελεχὴ ἰσχυρὰ
ἦν καὶ σενχοὶ ἀπ' αὐτῶν ἡμένοντο), τῷ δὲ δὴ Στατιανῷ ἀπροσδο- 4
κίῳ τε ἐν τῇ πορείᾳ καὶ κεκηνηκότε προσπεσόντες πάντας, πλὴν
τοῦ Πολέμωνος τοῦ ἐν τῷ Πόντῳ βασιλεύοντος καὶ τότε συστρα-
τεύοντος αὐτῷ, ἐφόνευσαν· τοῦτον γὰρ δὴ μόνον καὶ ἐξώγησαν
καὶ ἀπέκτανον χρήματα λαβόντες. ἡδυνήθησαν δὲ ταῦτα πράξαι, 5
ὅτι ὁ μὲν Ἀρμένιος οὐ παρεγένετο τῇ μάχῃ, ἀλλὰ καὶ δυνήθεις ἄν,
ὥς φασί τινες, ἐπικουρῆσαι τοῖς Ῥωμαίοις οὔτε τοῦτο ἐποίησεν
οὔτε πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἀφίκετο, ἀλλ' ἐς τὴν οἰκίαν ἀνεχώρησεν,
ὁ δ' Ἀντώνιος ἡπείχθη μὲν πρὸς τὴν πεμψθεῖσάν οἱ ὑπὸ τοῦ Στα- 26
τιανῷ ἀγγελίαν ὥς καὶ βοηθήσων αὐτῷ, ἐστέρησε δέ· ἔξω γὰρ
τῶν νεκρῶν οὐδένα εἶδεν. καὶ κατὰ μὲν τοῦτ' ἐφοβήθη, ὅτι δὲ 32
οὐδενὶ τῶν βαρβάρων ἐνένχευεν, ἐπετόπησέ τε ἀπεληλυθέναι ποι
αὐτοὺς ὑπὸ δέονος καὶ ἀνεθάρσυσεν. καὶ τοῦτον συμβαλὼν σφισιν 2
οὐ πολλῷ ἔσπερον τροπὴν μὲν αὐτῶν ἐποίησατο· οἱ γὰρ σφενδονῇ-

25 2 4 ἐπέλεπετο*

26 1 1 πρὸς πεμψθεῖσαν*

ται πολλοί τε ὄντες καὶ μακροτέραν τῶν τόξων ἰέντες πάντα καὶ
 τὸν κατάφρακτον ἰσχυρῶς ἐλυμαίνοντο· οὐ μέντοι καὶ ἀξιολογόν τι
³ πλῆθος ἔφθειρεν· οἱ γὰρ βάρβαροι διὰ ταχέων ἵππενον. τοῖς τε
 οὖν Πραάσποις αὐθις προσέμιξε καὶ ἐκεῖνα ἐπολιόρκει, τοὺς μὲν
 πολεμίους μηδὲν μέγα λυπῶν (οἱ τε γὰρ ἔνδον ὄντες ἰσχυρῶς αὐτὸν
 ἀπεκρούοντο, καὶ οἱ ἔξωθεν οὐ ῥαδίως αὐτῷ συνέμισγον), τῶν δὲ
 δὴ σφετέρων πολλοὺς μὲν ἐν τῇ τῶν ἐπιτηδείων καὶ ζητήσῃ καὶ
⁴ ἐπαγωγῇ ἀποβάλλων, συγχροὺς δὲ καὶ αὐτὸς κολάζων. τὸ μὲν γὰρ
 πρῶτον, ὥς ἐτι αὐτόθεν ποθὲν τὴν τροφὴν ἐλάμβανον, ἐξήρουν ἐς
 ἀμφοτέρω, ὥστε καὶ τὴν προσεδρείαν καὶ τὴν λῆψιν αὐτῆς ἀσφαλῆ
 ποιῆσθαι· ἐπεὶ δὲ τὰ τε ἐγγὺς πάντα κατανάλωτο καὶ πόρρω ποι
⁵ οἱ στρατιῶται προχωρεῖν ἠναγκάζοντο, συνέβαινε αὐτοῖς, εἰ μὲν
 ὀλίγοι ποι πεμφθεῖεν, μὴ μόνον μηδὲν φέρειν ἀλλὰ καὶ προσαπόλ
 λυσθαι, εἰ δὲ δὴ πλείους, ἔρημον τὸ τεῖχος τῶν πολιορκησόντων
 καταλείπειν, καὶ πολλοὺς μὲν ἄνδρας ἐν τούτῳ πολλὰς δὲ καὶ μηχα
²⁷ νάς, ἐπεξιόντων σφίσι τῶν βαρβάρων, ἀποβάλλειν. καὶ διὰ ταῦτα
 ὁ Ἀντώνιος καὶ κριθὴν πᾶσιν αὐτοῖς ἀντὶ τοῦ σίτου ἔδωκε καὶ
 ἑδεκάτευσσε τινάς, τὸ τε σύμπαν πολιορκεῖν δοκῶν τὰ τῶν πολιορκ
² κουμένων ἔπασχεν· οἱ τε γὰρ ἐν τῷ τείχει τοὺς καιροὺς τῶν ἐπεκ
 δομιῶν ἀκριβῶς ἐτήρουν, καὶ οἱ ἔξω τοῖς τε κατὰ χώραν μένουσιν
 αὐτῶν, ὁπότε δίχα γένοιντο, δεινῶς, καὶ προσελαύνοντες ἐξαπίνης
 καὶ ὑποστρέφοντες δι' ὀλίγου, ἐνέκειντο, καὶ τοῖς σιταγωγοῦσιν ἐπὶ
 μὲν τὰς κώμας ἀπιοῦσιν οὐκ ἠνώχλουν, σχεδαννυμένοις δὲ δὴ καὶ
³ ἀνακομιζομένοις προσέπιπτον ἀνέλιπτοι. προσκαθημένον δ' οὖν
 καὶ ὡς αὐτοῦ τῇ πόλει, δείσας ὁ Φραάτης μὴ καὶ κακόν τι αὐτὴν
 ἐν τῷ χρόνῳ, ἦτοι καὶ καθ' αὐτὸν τρόπον τινὰ ἢ καὶ συμμαχίαν
 ποθὲν προσλαβών, ἐργάσεται, ἔπεισεν αὐτόν, ὑποπέμψας τινάς,
⁴ ἐπικηρυκεύσασθαι οἱ ὡς καὶ ῥᾶστα τῶν σπονδῶν τευξόμενον. καὶ
 τούτου τοῖς τε πεμφθεῖσιν ἐπ' αὐτοῦ ἐ χρημάτισεν ἐπὶ τε χρυσοῦ
 δίφρου καθήμενος καὶ τὴν νεύραν τοῦ τόξου ψάλλων, καὶ κατα
 δραμιῶν αὐτοὺς πολλὰ τέλος τὴν εἰρήνην, ἃν γε παραχορήμα ἀπο
⁵ στρατοπεδεύσωνται, δώσειν ἐπέσχετο. ἀκούσας οὖν τοῦτο ὁ Ἀντώ
 νιος, καὶ φοβηθεὶς τε ἅμα τὴν μεγαλαυχίαν αὐτοῦ, καὶ πιστεύσας
 ὅτι, ἂν πον μεταστῇ, σπείσεται, ἀπαρέστη, μηδὲν τῶν ἐς τὴν πο
²⁸ λιορκίαν παρεσκευασμένων ὡς καὶ ἐν φιλίᾳ φθείρας· ποιήσαντος
 δὲ αὐτοῦ τοῦτο καὶ τὰς σπονδὰς προσδεχομένον, οἱ τε Μῆδοι καὶ
 τὰ μηχανήματα κατέκυσαν καὶ τὰ χώματα διεσκέδασαν, καὶ οἱ
 Πάρθοι λόγον μὲν οὐδένα ἐπὲρ τῆς εἰρήνης αὐτῷ ἔπεμψαν, προσ

πεσόντες δὲ αἰφνίδιοι πολλὰ καὶ δεινὰ εἰργάσαντο. ὥς οὖν ἔμα-
 2 θεν ὅτι ἡπάτηται, πρεσβεύσασθαι μὲν οὐκέτ' ἐτόλμησεν (οὔτε γὰρ
 ἐπὶ μετρίοις τισὶ καταλύσεσθαι προσεδόκησε, καὶ τοὺς στρατιώτας
 ἐς ἀθυμίαν ἐκ τῆς τῶν σπονδῶν διαμαρτίας ἐμβαλεῖν οὐκ ἠθέλη-
 σεν), ἐπειχθῆναι δέ, ἐπειδὴ περ ἁπαῖς ἔξανειστήκει, ἐς τὴν Ἀρμενίαν
 ἔγνω. καὶ ἐτέραν τινὰ ὁδὸν (ἣν γὰρ ἤλθον, ἀποκεκλεισθαί σφισι
 3 παντελῶς ἐνόμιζον) διερχόμενοι πολλὰ καὶ ἄτοπα ἔπαθον. ἔς τε
 γὰρ χωρία ἄγνωστα ἐσπλίπτοντες ἐσφάλλοντο, καὶ προσέτι καὶ οἱ
 βάρβαροι τὰ στενόπορα αὐτῶν προκαταλαμβάνοντες τὰ μὲν ἀπέ-
 σκαπτον τὰ δὲ ἀπεσταύρου, τὴν τε ὕδρεϊαν πανταχοῦ ἐδυσχέρανον
 καὶ τὰς ροαῖς ἐξέτριβον· καὶ εἶγε πον κατὰ τύχην δι' ἐπιτηδειότη-
 4 ρων τινῶν τόπων χωρήσιν ἔμελλον, ἐκείνων μὲν σφας ὥς καὶ
 προκατελημμένων ψευδαγγελίαις ἀπέτρεπον, ἐτέρας δ' ὁδοὺς προ-
 λελοχισμένας ἵνα ἐποίουν, ὥστε πολλοὶ μὲν ἐν τῷ τοιοῦτῳ πολλοὶ
 δὲ καὶ ὑπὸ λιμοῦ ἐφθείροντο. καὶ ἐκ τούτου καὶ αὐτομολία τις 29
 ἐγένετο. κἂν πάντες μετέστησαν, εἰ μὴ περ οἱ βάρβαροι τοὺς τολ-
 μήσαντας αὐτὸ ποιῆσαι ἐν τοῖς τῶν ἄλλων ὀφθαλμοῖς κατετόξευσαν.
 τούτου τε οὖν ἐπέσχον, καὶ τι καὶ τοιόνδε παρὰ τῇ τύχῃ εὔροτο. 2
 ἐσπεσόντες ποτὲ ἐς ἐνέδραν καὶ πνικτοὺς τοξεύμασι βαλλόμενοι τὴν
 τε χελώνην ἑξαπινάως συνασπίσαντες ἐποίησαν καὶ τὰ γόνατά σφρων
 τὰ ὀριστερά πρὸς τὴν γῆν ἤρρισαν. νομίσαντες οὖν αὐτοὺς οἱ 3
 βάρβαροι (οὐ γὰρ πῶ τοιοῦτόν τι ἐωράκεσαν) καταπεπτωκέναι τε
 ἐπὶ τῶν τραυμάτων καὶ μιᾶς ἐπιζοπῆς εἶναι, τὰ μὲν τόξα ἀπέρι-
 ψαν καὶ ἀπὸ τῶν ὑπῶν ἀπεπήδησαν, τοὺς δ' ἀκινάκας σπασάμενοι
 ἐγγύς σφισιν ὥς καὶ ἐπισφάζοντες αὐτοὺς προσῆλθον. κἂν τούτῳ 4
 ἑξαναστάντες οἱ Ῥωμαῖοι πᾶσάν τε ἀπὸ παραγγέλλεως τὴν φάλαγγα
 ἅμα ἀνέπνυσαν, καὶ τοῖς πλησίοις ἀντιπρόσωποι ὥς ἕκαστοι προσ-
 πεσόντες παμπληθεῖς, οἷα γυμνοὺς ὤπλισμένοι, ἀπροσδοκίτους
 παρεσκευασμένοι, τοξότας ὀπλίται, βαρβάρους Ῥωμαῖοι, κατέκοψαν,
 ὥστε τοὺς λοιποὺς πάντας παραχοῖμα ἀποχωρῆσαι καὶ μηκέτι μη-
 δέν' αὐτοῖς ἐπακολουθεῖν.

ἡ δὲ δὴ χελώνη αὕτη τοιάδε τίς ἐστι καὶ τόνδε τὸν τρόπον 30
 γίγνεται. τὰ μὲν σκευοφόρα καὶ οἱ ψιλοὶ οἳ τε ἵππεῖς ἐν μέσῳ
 τοῦ στρατεύματος τετάχεται· τῶν δ' ὀπλιτῶν οἱ μὲν ταῖς προμη-
 χέσιν ἀσπίσι ταῖς κοίλαις ταῖς σωληροειδέσι χρώμενοι περὶ τε τὰ
 ἔσχατα ὥσπερ ἐν πλινθίῳ τινὶ τάσσονται, καὶ τοὺς ἄλλους, ἔξω τε
 βλέποντες καὶ τὰ ὅπλα περιβεβλημένοι, περιέχουσιν· οἱ δ' ἔτεροι 2
 οἱ τὰς πλατείας ἀσπίδας ἔχοντες ἐν τε τῷ μέσῳ συσπειρῶνται καὶ

1 ζεῖνας καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐπεραίρου-
 2 σιν, ὥστε μήτ' ἄλλο τι πλὴν ἀσπίδων διὰ πάσης ὁμοίως τῆς φά-
 3 λαγγος ὁρᾶσθαι, καὶ ἐν σκέπῃ τῶν βελῶν πάντας αὐτοὺς ὑπὸ τῆς
 4 πυκνότητος τῆς συντάξεως γίγνεσθαι. οὕτω γάρ τοι δεινῶς ἰσχυ-
 ρίζεται ὥστε καὶ βαδίζειν τινὰς ἐπάρωθεν αὐτῆς, καὶ προσέτι καὶ
 ἵππους καὶ ὀχήματα, ὅσους ἂν ἐν κοίλῳ τινὶ καὶ στενῷ χωρίῳ
 γένωνται, ἐξελαύνεσθαι. τοιοῦτο μὲν δὴ τὸ σχῆμα τῆς τάξεως
 ταύτης ἐστί, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν τῆς χελώνης ἐπίκλησιν, πρὸς
 5 τε τὸ ἰσχυρὸν καὶ πρὸς τὸ εὐσκέπαστον αὐτῆς, εἰληφεν. χροῶνται
 δὲ αὐτῇ διχῇ· ἢ γὰρ πρὸς φρουρίῳ τι προσμίσγοντες προσπορεύον-
 6 ται, καὶ πολλάκις καὶ ἐπ' αὐτὸ τὸ τεῖχος ἀναβιβάζουσι τινας, ἢ
 7 ὑπὸ τοῦτων ποτὲ περιστοιχισθέντες κυπιάζουσι πάντες ἅμα (καὶ
 γὰρ καὶ οἱ ἵπποι ὀκλάζειν καὶ κατακλίνεσθαι διδάσκονται), καὶ
 8 τούτῳ δόκησιν σφισιν ὥς καὶ νεκρικοὶ παρασχόντες ἐξεγείρονται
 9 τε πελασάντων αὐτῶν ἐξαίρτης, καὶ ἐς ἐκκλησίαν σφας καθιστάσιν.
 31 10 ἢ μὲν οὖν χελώνῃ αὕτη τοιοῦτότροπος ἐστίν, Ἀντώνιος δὲ ὑπὸ
 μὲν τῶν πολεμίων οὐκέτ' οὐδὲν δευρὼν ἔπαθεν, ὑπὸ δὲ δὴ τοῦ ψέ-
 11 χους ἰσχυρῶς ἐταλαιπωρήσεν· χειμῶν τε γὰρ ἦδη ἦν, καὶ ἡ Ἀρμε-
 12 νία ἢ ἐν τοῖς ὄρεσι, δι' ὧν περ καὶ μόνων ἀγαπητῶς ἐπορεύθη,
 13 χροσταλλώδης αἰεὶ ποτε ἐστίν. τὰ τε τριάκοντα, ἃ πολλὰ εἶχον,
 2 14 ἐνταῦθα δὴ καὶ μάλιστα αὐτοῖς συνεπέδετο. ὅθεν περ συγχῶν μὲν
 ἀπολλυμένων συγχῶν δὲ καὶ ἀπομάχων γιγνομένων, οὐκ ἤρεγζε τὴν
 15 κατ' ἕκαστον αὐτῶν πύστιν, ἀλλ' ἀπηγόρευσε μηδὲν τοιοῦτο μηδένα
 οἱ ἀγγέλλειν. καὶ τὸν τε Ἀρμένιον, καίτοι ἐν ὁρῇ τε ὅτι ἐγκατέλιπέ
 16 σφας ἔχων καὶ τιμωρήσασθαι ἐπιθυμῶν, καὶ ἐπῆλθε καὶ ἐθερά-
 3 17 πνευσεν, ἵνα τὰ τε ἐπιτήδεια καὶ χορήματα παρ' αὐτοῦ λάβῃ· καὶ
 τέλος, ὥς οὐτ' ἀρκέσαι πρὸς πλείων πορείαν οἱ στρατιῶται, καὶ
 18 ταῦτ' ἐν χειμῶνι, ἐδύναντο, καὶ ἅμα καὶ μάτην ταλαιπωρήσειν
 ἔμελλον (ἐποστρέψαι γὰρ ἐς τὴν Ἀρμενίαν οὐκ ἐς μακρὰν ἐνεόει),
 19 πολλὰ μὲν ἐθώπευσεν αὐτόν, πολλὰ δὲ καὶ καθυπέσχετο αὐτῷ,
 4 20 ὅπως σφίσι χειμάσαι κατὰ χώραν ἐπιτρέψῃ, λέγων ὅτι τῷ ἦρι ἐπὶ
 21 τοὺς Πάρθους αὐτοῖς ἐπιστρατεύσει. καὶ οἱ καὶ παρὰ τῆς Κλεο-
 22 πάτρας χορήματα ἤλθεν, ὥστε τοῖς τε ὁπλίταις κατ' ἕκαστον δραχμὰς
 23 πέντε καὶ τριάκοντα καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ ἐκνούμενον δοθῆναι. ἐπειδὴ
 24 τε οὐκ ἐξήρχεσέ σφισι τὰ πεμφθέντα, προσεπέδωκε τοῖς λοιποῖς
 οἴκοθεν, τὸ μὲν ἀνάλωμα ἑαυτοῦ τὴν δὲ δὴ τῆς χάριτος δόξαν τῆς
 25 Κλεοπάτρας ποιούμενος· πολλὰ μὲν γὰρ καὶ τοὺς φίλους ἡρώησε,
 26 πολλὰ δὲ καὶ παρὰ τῶν συμμάχων ἡγορευολόγησεν.

καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπῆγεν, οἱ δὲ δὴ 32
οἴκοι Ῥωμαῖοι ἡγνῶν μὲν οὐδὲν τῶν γεγονότων, οὐχ ὅτι τὰ ληθῆς
ἐκεῖνος ἐπέτειλε σφίσι (πάντα γὰρ δὴ τὰ δυσχερῆ συνέκρυπτε,
καὶ ἔστιν ἃ γε αὐτῶν καὶ ἐς τὸ ἐναντιώτατον, ὥς καὶ εὐπραγῶν,
ἔγραφε), ἀλλ' ὅτι ἡ τε γῆμη τὴν ἀλήθειαν ἐσῆγγελλε, καὶ ὁ Καῖ 2
σαρ οἱ τε ἄλλοι οἱ συνόντες αὐτῷ καὶ ἐπολυπραγμόνον ἀκριβῶς
αὐτὰ καὶ διεθρόλουν, οὐ μόντοι καὶ ἐν τῷ κοιῷ διάλεγον, ἀλλὰ
καὶ ἐβουλότον καὶ ἐώρταζον· τοῦ γὰρ Καίσαρος πρὸς τὸν Σέξτον
ἔτι καὶ τότε προσπαύοντος οὔτε εὐπρεπὴς οὔτε ἐπίκαιρος ὁ ἐλεγχος
αὐτῶν γίνεσθαι ἐδύνατο. ὁ δ' οὖν Ἀντώνιος ταῦτά τε οὕτως 3
ἔπραξε, καὶ δευαστείας Ἀνόντα μὲν Γαλατίας, καίπερ γραμματεῖ
τοῦ Ἀριστοτάρχου γενομένου, ἔδωκε, καὶ Ἀνκασίας Παμφυλίας τέ
τινα αὐτῷ προσθείς, Ἀρχελάω δὲ Καππαδοκίας, ἐκβαλὼν τὸν Ἀσια-
ράδην. ὁ δ' Ἀρχέλαος οὗτος πρὸς μὲν πατρός ἐκ τῶν Ἀρχελάων
ἐκεῖνων τῶν τοῖς Ῥωμαίοις ἀντιπολεμησάντων ἦν, ἐκ δὲ μητρὸς
ἐταίρας Γλαφύρας ἐγγέννητο. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπὶ μὲν τούτοις ἤτιόν 4
πως ὁ Ἀντώνιος (ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις ἐμεγαλοφρονεῖτο) κακῶς
παρὰ τοῖς πολίταις ἤκουεν· ἐπὶ δὲ δὴ τῇ Κλεοπάτρᾳ μεγάλως διε-
βλήθη, ὅτι τε παῖδας ἔξ αὐτῆς, πρεσβυτέρους μὲν Ἀλέξανδρον καὶ
Κλεοπάτραν (καὶ δίδυμοι γὰρ ἐτέχθησαν) νεώτερον δὲ Πτολεμαῖον
τὸν καὶ φιλάδελφον ἐπιζιχθέντα, ἀνέλειτο, καὶ ὅτι πολλὰ μὲν τῆς 5
Ἀραβίας τῆς τε Μάλχου καὶ τῆς τῶν Ἰνδαίων (τὸν γὰρ Ἀνσαρίαν,
ὃν αὐτὸς βασιλέα σφῶν ἐπεποίηκε, ἀπέκτεινεν ὥς τὰ τοῦ Πακόρου
πράξαντα), πολλὰ δὲ καὶ τῆς Φοινίκης τῆς τε Παλαιστίνης, Κρή-
της τέ τινα καὶ Κυρήνην τὴν τε Κύπρον αὐτοῖς ἐχαρίσατο.

τότε μὲν ταῦτα ἔπραξεν, τῷ δ' ἐχομένῳ ἔτει, ὅτε Πομπήιος 33
καὶ ὁ Κορνονφίκιος ὑπάτευσαν, στρατεῦσαι ἐπὶ τὸν Ἀρμένιον ἐπε-
χείρησεν, ἐλπίδα τοῦ Μήδου οὐκ ἐλαχίστην ἔχων, ὅτι πρὸς τε τὸν
Φραάτην ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ μῆτε τῶν λαφύρων πολλὰ παρ' αὐ-
τοῦ μῆτ' ἄλλην τινὰ τιμὴν λαβεῖν, καὶ τὸν Ἀρμένιον τιμωρήσασθαι
τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐπαγωγῆς ἐθελήσας, τὸν Πολέμωνα αὐτῷ προσ-
έπεμψε καὶ φίλιαν καὶ συμμαχίαν αὐτῶν. οὕτω γὰρ πον ἐπερήσθη 2
τῷ πράγματι ὥστε καὶ ἐκεῖνον σπείσασθαι καὶ τῷ Πολέμῳ μισθὸν
τῆς κηρυκαίας τὴν μικροτέραν Ἀρμενίαν μετὰ ταῦτα δοῦναι. τὸν
δ' οὖν Ἀρμένιον πρότερον μὲν ἐς τὴν Αἴγυπτον ὥς καὶ φίλον, καὶ
ὥς ἐνταῦθα αὐτὸν ἀπόνως περιλαβὼν κατεργάσθαι, μετεπείμνητο·
ἐπεὶ δ' ὑποπολήσας τοῦτ' οὐχ ἐπύκρυνεν, ἑτερόν τινα τρόπον ἐξ-
απατῆσαι ἐπεβούλευσεν. φανερώς μὲν γὰρ οὐκ ὠργίζετο αὐτῷ, μὴ 3

32 1 4 πρεσβυτάτους*
2 1 καὶ ὥς] ὅπως?

5 νεώτατον*

33 1 1 ὅτε] ἐν ᾧ ὁ τε?*

καὶ πολεμωθείη· ὥς δ' ἐπὶ τοὺς Πάρθους καὶ τότε στρατεύσων, ἵν' ἀπαράσκειον αὐτὸν εὖρη, ἦρε μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, μαθὼν δὲ καθ' ὁδὸν τὴν Ὀκταβίαν ἀπὸ τῆς Ρώμης ἀφικνεῖσθαι, οὐκέτι πε-
 4 ραιτέρω προεχώρησεν ἀλλ' ἀνεκομίσθη, καίτοι καὶ παραντίκα οἴκαδε αὐτῇ ἐπανελθεῖν κεύσας, καὶ μετὰ τοῦτο τὰ δῶρα τὰ πεμφθέντα παρ' αὐτῆς, τὰ τε ἄλλα καὶ τοὺς στρατιώτας οὓς παρὰ τοῦ ἀδελ-
 φοῦ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ῥητήκει, λαβὼν.

καὶ ὁ μὲν ἔτι καὶ μᾶλλον τῷ τε ἔρωτι καὶ τῇ γοητείᾳ τῇ τῆς
 34 Κλεοπάτρας ἐδοῦλεν· Καῖσαρ δὲ ἐν τούτῳ, ἐπειδὴ ὁ τε Σέξτος ἀπολώλει καὶ τὰ ἐν τῇ Αἰβύῃ καταστάσεως ἐδεῖτο, ἦλθε μὲν ἐς τὴν Σικελίαν ὥς καὶ ἐκῆσε πλευσούμενος, ἐγγρονίσας δὲ ἐνταῦθα
 2 ὑπὸ τοῦ χειμῶνος οὐκέτι ἐπεραιώθη. οἱ τε γὰρ Σάλασσοι καὶ οἱ Ταυρίσκοι Αἰβυρνοὶ τε καὶ Ἰάπυδες οὐδὲν μὲν οὐδὲ ἐκ τοῦ πρὶν μέτριον ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἔπρασσον, ἀλλὰ τὴν τε συντέλειαν τῶν φόρων ἐξέλιπον καὶ ἐσβάλλοντες ἔστιν ὅτε ἐς τὰ ὁμοροῦντά σφισιν ἐκακούργουν· τότε δὲ φανερώς πρὸς τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ ἐπανεστή-
 3 σαν. δι' οὖν τοῦτ' ἀναστρέψας τὰ τε ἄλλα ἐπ' αὐτοὺς παρεσκευά-
 σατο, καὶ ἐπειδὴ τινες τῶν ἀφεθέντων ὅτε ἐστασίασαν καὶ μηδὲν λαβόντων στρατεύσασθαι αὐθις ῥέθυλσαν, ἐς ἕν σφας στρατόπεδον κατεχώρισεν, ἵνα ἰδίᾳ καὶ καθ' ἑαυτοὺς ὄντες μήτε προσδιαφθεί-
 ρωσι τινὰ, καὶ ἄρα νεωτερίσαι τι βουληθῶσιν, ἐκδηλοὶ παραχοῆμα
 4 γένωνται. ὥς δ' οὐδὲν μᾶλλον ἐσωφρονίσθησαν, ὀλίγους ἐξ αὐτῶν τοὺς πρεσβυτάτους ἐς Γαλατίαν κληρονήσοντας ἔειμψε, νομίσας καὶ τοὺς ἄλλους ἐκ τούτου καὶ ἐπελίσειν καὶ καταστήσειν. ἐπεὶ δὲ καὶ ὥς ἐθρασύνοντο, δίκῃ τινὰς αὐτῶν ἔδωκεν. παροξυνθέντων τε ἐπὶ τούτῳ τῶν λοιπῶν συνεκάλεσέ τε αὐτοὺς ὥς καὶ ἐπ' ἄλλο τι, καὶ περισχὼν τῷ στρατῷ τὰ τε ὅπλα ἀφείλετο καὶ τῆς στρα-
 5 τείας ἐπαυσεν. καὶ οὕτω τὴν τε ἑαυτῶν ἀσθένειαν ἅμα καὶ τὸ τοῦ Καίσαρος φρόνημα μαθόντες ἀληθῶς τε μετεβύλοντο, καὶ πολλὰ αὐτὸν ἱκετεύσαντες ἀνεστρατεύσαντο. ὁ γὰρ Καῖσαρ στρατιωτῶν τε δεόμενος, καὶ φοβηθεὶς μὴ καὶ ὁ Ἀντώνιος αὐτοὺς σφετερίσῃται, συγγινώσκειν τέ σφισιν ἔφη καὶ χρησιμωτάτους πρὸς πάντα αὐ-
 τοὺς ἔσχειν.

35 τοῦτο μὲν ὕστερον ἐγένετο, τότε δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἐτέρους τισὶ καταστρέφασθαι προσέταξεν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοὺς Ἰάπυδας ἐστρά-
 τευσεν. καὶ τοὺς μὲν ἐντὸς τῶν ὁρῶν, οὐ πᾶν πόρῳ τῆς θα-
 λάσσης, οἰκοῦντας ἀπονώτερον προσηγάγετο, τοὺς δὲ ἐπὶ τε τῶν ἄκρων καὶ ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα αὐτῶν οὐκ ἀταλαιπώρως χειρώσατο.

τὸ γὰρ Μέτουλον, τὴν μεγίστην σφῶν πόλιν, κρατυνόμενοι πολλὰς 2
μὲν προσβολὰς τῶν Ῥωμαίων ἀπεκρούσαντο, πολλὰ δὲ μηχανήματα
κατέφλεξαν, αὐτὸν τε ἐκείνον ἀπὸ πύργου τινὸς ξυλίνου ἐπιβῆναι
τοῦ περιβόλου πειρώμενον κατέκρωσαν. καὶ τέλος, ὥς οὐδὲν μᾶλλον 3
ἀπανίστατο ἀλλὰ καὶ δυνάμεις προσμετεπέμπετο, συμβῆναι τε βού-
λεσθαι ἐπλάσαντο, καὶ φρουροὺς ἐς τὴν ἄκραν ἐσδεξάμενοι ἐκείνους
τε τῆς νυκτὸς ἅπαντας ἐφθειραν καὶ τὰς οἰκίας ἐνέπρησαν, καὶ οἱ 4
μὲν ἑαυτοὺς οἱ δὲ καὶ τὰς γυναῖκας τὰ τε παῖδια προσαπέκτειναν,
ὥστε μὴδ' ὅτιοῦν ἀπ' αὐτῶν τῷ Καίσαρι περιγενέσθαι. οὐ γὰρ
οἱ ἐκείνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ζωγραφθέντες σφῶν ἐκούσιοι οὐ πολλῷ ὕστε-
ρον ἐφθάσαν.

ἐπεὶ δ' οὖν οὗτοί τε ἀπολώλεσαν καὶ οἱ ἄλλοι κατεστράφητο 36
μὴδὲν ἀξιόλογον πράξαντες, ἐπὶ Παννονίους ἐπεστράτευσεν, ἐγκλημα
μὲν οὐδὲν αὐτοῖς ἐπιφέρων (οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἡδίκητό τι ἐπ' αὐτῶν),
ἵνα δὲ δὴ τοὺς στρατιώτας ἀσκή τε ἅμα καὶ ἐκ τῶν ἄλλοτριῶν
τρέφῃ, πᾶν τὸ τῷ κρείττονι τοῖς ὅπλοις ἀρέσκον δίκαιον ἐς τοὺς
ἀσθενεστέρους ποιούμενος. οἱ δὲ δὴ Παννόνιοι νέμονται μὲν πρὸς 2
τῇ Δελματία, παρ' αὐτὸν τὸν Ἰστρον, ἀπὸ Νωρικοῦ μέχρι τῆς
Μυσίας τῆς ἐν τῇ Εὐρώπῃ, κακοβιώτατοι δὲ ἀνθρώπων ὄντες
(οὔτε γὰρ γῆς οὔτε ἀέρων ἐν ἥκουσιν· οὐκ ἔλαιον, οὐκ οἶνον, πλὴν
ἐλαχίστου καὶ τοῦτον κακίστου, γεωργοῦσιν, αἵτε ἐν χειμῶνι περσο- 3
τάτην τὸ πλεῖστον διαιτώμενοι, ἀλλὰ τὰς τε κριθὰς καὶ τοὺς κέ-
χρους καὶ ἐσθίουσιν ὁμοίως καὶ πίνουσιν) ἀνδρειότατοι δ' οὖν διὰ
πάντων ὧν ἴσμεν νομίζονται· θυμικώτατοι γὰρ καὶ φονικώτατοι,
οἷα μὴδὲν ἄξιον τοῦ καλῶς ζῆν ἔχοντες, εἰσὶν. ταῦτα δὲ οὐκ ἀκού- 4
σας οὐδ' ἀναγνοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ μαθὼν ὥς γε καὶ ἄρξας
αὐτῶν, οἶδα· μετὰ γὰρ τοι τὴν ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἡγεμονίαν τῇ τε
Δελματία, ἧς ποτὲ καὶ ὁ πατήρ μου χρόνον τινὰ ἥρξε, καὶ τῇ
Παννονίᾳ τῇ ἄνω καλουμένῃ προσετέλχθην, ὅθεν ἀκριβῶς πάντα
τὰ κατ' αὐτοὺς εἰδὼς γράφω. ὀνομάζονται δὲ οὕτως ὅτι τοὺς 5
χιτῶνας τοὺς χειριδιωτοὺς ἐξ ἱματίων τινῶν ἐς πάντους ἐπιχωρίως
πως καὶ κατατέμνοντες καὶ προσαγορεύοντες συρράπτοισιν. καὶ οἱ
μὲν εἴτ' οὖν διὰ τοῦτο εἴτε καὶ δι' ἄλλο τι οὕτως ὀνομάδεται·
τῶν δὲ δὴ Ἑλλήνων τινὲς τάληθές ἀγνοήσαντες Παίονάς σφας 6
προσεῖπον, ἀρχαῖον μὲν πον τοῦ προσρήματος τοῦτον ὄντος, οὐ
μέντοι καὶ ἐκεῖ, ἀλλ' ἐν τε τῇ Ῥοδόπῃ καὶ πρὸς αὐτῇ τῇ Μακεδο-
νίᾳ τῇ νῦν μέχρι τῆς θαλάσσης. ἐφ' ὅπερ καὶ ἐγὼ ἐκείνους μὲν
Παίονας τούτους δὲ Παννονίους, ὥσπερ πον καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς
καὶ Ῥωμαῖοί σφας καλοῦσι, προσαγορεύσω.

- 37 ἐπὶ οὖν τούτους ὁ Καῖσαρ τότε στρατεύσας τὸ μὲν πρῶτον οὔτε τι ἐδῆον οὔτε τι ἥρπαξε, καίπερ καὶ τὰς κόμης αὐτῶν τὰς ἐν τοῖς πεδίοις ἐκλιπόντων· ἤλπιζε γὰρ ἐθελοντὰς αὐτοὺς ἐπάξασθαι· ὥς δὲ καὶ προχωροῦντα αὐτὸν πρὸς Σισκίαν ἐλπίσαν, ὠργίσθη καὶ τὴν τε χώραν σφῶν ἔκαie καὶ πάνθ' ὅσα ἐδύνατο λείαν ἐποιεῖτο.
- ² πλησιάζαντος δὲ αὐτοῦ τῇ πόλει οἱ ἐπιχώριοι παραπύργους μὲν ἐπὶ τῶν δυνατῶν ἀναπεισθέντες ὡμολόγησάν τε αὐτῷ καὶ ὁμήρους ἔδοσαν, μετὰ δὲ τοῦτο τὰς τε πύλας ἀπέκλεισαν καὶ ἐς πολιορκίαν κατέστησαν. ἔχον μὲν γὰρ καὶ τείχη ἰσχυρά, τὸ δ' ὅλον ποταμοῖς
- ³ δύο νηυσιπόροις ἐθάρσυν. ὁ γὰρ Κόλοψ ὀνομαζόμενος παρ' αὐτὸν τὸν περίβολον παραρρέων ἐς τὸν Σάβον ὀλίγον ἀπέχοντα αὐτοῦ ἐμβάλλει καὶ νῦν πᾶσαν τὴν πόλιν ἐγκεκλῶται, Τιβερίον τάρφωτινὴν μεγάλην ἐς τοῦτο αὐτὸν καταστήσαντος, δι' ἧς ἐς τὸ ἀρχαῖον
- ⁴ αὐθις ῥεῖθρον ἐπανερχεται. τότε δὲ τῇ μὲν τοῦ Κόλοπος παρ' αὐτὰ τὰ τείχη παρεξίστοντος, τῇ δὲ τοῦ Σάβου ὀλίγον ἄπωθεν παραρρέοντος διάκενόν τι κατελέλειπτο, ὃ καὶ στανρωμασι καὶ ταφρῶ-
- ⁵ μισιν ὠχύρωτο. ὁ οὖν Καῖσαρ πλοῖα παρὰ τῶν ταύτῃ συμμάχων ποιηθέντα λαβὼν, καὶ διὰ τε τοῦ Ἰστροῦ ἐς τὸν Σάβον καὶ δι' ἐκείνου ἐς τὸν Κόλοπον αὐτὰ ἀγαγὼν, προσέβαλέ σφισι τῷ πεζῷ ἄμα καὶ ταῖς ναυσί, καὶ τινὰς καὶ ναυμαχίας ἐν αὐτῇ ἐποίησατο.
- ⁶ καὶ γὰρ οἱ βάρβαροι μονόξυλα πλοῖα ἀντικατασκευάσαντες διεκινδύνεον, καὶ ἐν τε τῷ ποταμῷ ἄλλους τε σκροῦς καὶ τὸν Μηρᾶν τὸν τοῦ Σέξτου ἐξελεύθερον ἀπέκτειναν, καὶ ἐν τῇ γῇ ἰσχυρῶς αὐτὸν ἡμύοντο, μέχρις οὗ τῶν συμμάχων τινὰς ἐνηδρεῦσθαι τε καὶ ἐφθάρθαι ἐπύθοντο· τότε γὰρ ἀθρμήσαντες ἐνέδωσαν. καὶ οὕτως ἁλόττων ἐκείνων καὶ τὸ ἄλλο Παννονικὸν ὁμολογία προσηγάγετο.
- 38 καὶ μετὰ ταῦτα ἐξεῖ μὲν Φούριον Γέμνον σὺν δυνάμει τινὶ κατέλειπε, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Ρώμην ἀνεκομίσθη, καὶ τὰ μὲν ἐπινίκια ψηφισθέντα οἱ ἀνεβάλετο, τῇ δ' Ὀκταβίᾳ τῇ τε Λιβία καὶ εἰκόνας καὶ τὸ τὰ σφέτερα ἕκαστον κυρίου τινὸς διοικεῖν, τό τε ἀδεῆς καὶ τὸ ἀνύβριστον ἐκ τοῦ ὁμοίου τοῖς δημάρχοις ἔχειν ἔδωκεν.
- ² ὠρμημένου δὲ αὐτοῦ καὶ ἐς τὴν Βοεττανίαν κατὰ τὸν τοῦ πατρὸς ζῆλον στρατεῦσαι, καὶ ἤδη καὶ ἐς τὴν Γαλιτίαν μετὰ τὸν χειμῶνα
- ³ ἐν ᾧ ὁ τε Ἀντώνιος τὸ δεύτερον καὶ Λούκιος Λίβων ὑπάτερον πρό-
⁷²⁰ κευωρηκότος, τῶν τε νεοαλώπων τινὲς καὶ Δελμάται σὺν αὐτοῖς ἐπανεστήσαν. καὶ Παννονίους μὲν ὁ Γέμνος, καίτοι τῆς Σισκίας ἐκπεσόν, ὁμῶς μάχαις ἀνέκτιστο, τοὺς τε Σαλάσσους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μετ' αὐτῶν νεωτερίσαντας ὁ Μεσσάλας ὁ Ὑαλέριος

ἐχειρώσατο· ἐπὶ δὲ δὴ τοὺς Δελμάτας πρότερος μὲν ὁ Ἀρχίππας, ἔπειτα δὲ καὶ ὁ Καῖσαρ ἐπεστράτευσεν. καὶ τοὺς μὲν πλείους σφῶν 4 αὐτοὶ πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες, ὥστε καὶ τὸν Καῖσαρα τραυθῆναι καὶ τῶν στρατιωτῶν τισὶ χειρὶν ἀντὶ τοῦ σίτον δοθῆναι, καὶ ἐτέρους τὴν τάξιν ἐκλιπόντας δεκατενθῆναι, κατεστρέψαντο, τοῖς δὲ δὴ λοιποῖς ὁ Ταῦρος ὁ Στατίλιος ἐπολέμησεν.

Ἀντώνιος δὲ ἐν τούτῳ τῆς μὲν ἀρχῆς αὐθημερὸν ἐξέστη, Αὐγ. 39
κίον Σεμπρόνιον Ἀτράτινον ἀντικαταστήσας· ὅθεν εἰσὶν οἱ τοῦτον
ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον ἐν τῇ τῶν ἐπάτων ἀπαριθμήσει ὀνομάζουσιν· πράτ- 2
των δ' ὅπως ὅτι ἀπονόιατα τὸν Ἀρμένιον τιμωρήσεται, τὴν τε
θυγατέρα αὐτοῦ ὡς καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τῷ νιῷ συνοικίσων ἦιτσε,
Κέντιόν τινα Δέλλιον παιδικὰ ποτὲ ἑαυτοῦ γενόμενον πέμψας, καὶ
πολλὰ τινα αὐτῷ δώσειν ἐπέσχετο. καὶ τέλος ἐς τε τὴν Νικόπολιν 3
τὴν τοῦ Πομπηίου αἰφνίδιον ἅμα τῷ ἦρι ἦλθε, κἀνταῦθα αὐτὸν
ὡς καὶ συμβουλεύσοντι καὶ συμπράζοντά τινα κατὰ τῶν Πάρθων
μετεπέμψατο. ἐπειδὴ τε οὐκ ἀφίκετο τὴν ἐπιβουλὴν ἐποπτεύσας,
τόν τε Δέλλιον αὐθις ἐς λόγους οἱ προσέειπε, καὶ αὐτὸς οὐδὲν
ἥτιον σπουδῇ πρὸς τὰ Ἀρτάξια ἤλυσεν. καὶ οὕτως αὐτὸν ὀρέ 4
ποτε, τὰ μὲν πείθων διὰ τῶν ἐταίρων, τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν στρατιω-
τῶν καταπλήσων, πάντα τε ἀπλῶς ὡς πρὸς φίλον καὶ γράφων
καὶ πράττων, ἐπηγάγετο ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσελθεῖν. κἀνταῦθα 5
συλλαβὼν τὰ μὲν πρῶτα ἄδειόν τε εἶχε, καὶ κατὰ τὰ φροῦρια ἐν
οἷς οἱ Θησαυροὶ ἦσαν περιῆγεν, εἴ πως ἀμαχί σφας λάβοι, σκηπ-
τόμενος δὲ οὐδὲν ἄλλο αὐτὸν συνειληφέναι ἢ ἵνα τοὺς Ἀρμενίους
καὶ ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ δασμολογήσῃ. ὡς 6
δ' οὕτε οἱ χροσοφύλακες προσεῖχον αὐτῷ καὶ οἱ τὰ ὅπλα ἔχοντες
Ἀρτάξην τὸν πρεσβύτατον τῶν παίδων αὐτοῦ βασιλεῖα ἀνθεῖλοντο,
ἔδωκεν αὐτὸν ἀργυραῖς ὑλόμενον· ἀσχυρὸν γὰρ, ὡς εἴκειν, ἦν βασιλεῖα
αὐτὸν γεγονότα σιδηραῖς δεθῆναι. καὶ τούτου τοὺς μὲν ἐθελοντὶ 40
τοὺς δὲ καὶ βίβ' λαβὼν πᾶσαν τὴν Ἀρμενίαν κατέσχε· ὁ γὰρ Ἀρ-
τάξης ἐπειδὴ συμβαλὼν οἱ ἡλατιοῦτο, πρὸς τὸν Πάρθον ἀπεχώρη-
σεν. πράξας δὲ ταῦτα, καὶ τῷ νιῷ τὴν τοῦ Μήδου θυγατέρα, 2
ὅπως ἔτι καὶ μᾶλλον αὐτὸν προσεταιρίζεται, μνηστεύσας, τὰ τε
στρατόπεδα ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ κατέλιπε καὶ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀνεκο-
μίσθη, τὴν τε ἄλλην λεῖαν πολλὴν καὶ τὸν Ἀρμένιον μετὰ τε τῆς
γενναῖος καὶ μετὰ παίδων ἄγων. καὶ σφας σὺν τοῖς ἄλλοις αἰχμα- 3
λώτοις καὶ ἐν ἐπινικίοις τισὶν ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν προπέμψας αὐ-
τὸς ἐφ' ὄρματος ἐσίγησε, καὶ τὰ τε ἄλλα πάντα τῇ Κλεοπότρᾳ

ἐχαρίσατο καὶ τὸν Ἀρμένιον μετὰ τῶν οἰκείων ἐν χορσοῖς δεσμοῖς προσήγαγεν. προεκάθητο δὲ ἐν μέσῳ τῷ πλήθει ἐπὶ τε βήματος
 4 ἐπαργύρου καὶ ἐπὶ δίφρου ἐπιχρῶσον. οἱ γὰρ μὴν βάρβαροι οὐδ' ἰκέτευσαν αὐτὴν οὔτε προσεκύνησαν, καίτοι πολλὰ μὲν καὶ ἀναγκαζόμενοι πολλὰ δὲ καὶ ἐλπίζον ἀναπειθόμενοι, ἀλλ' ὀνομαστί ἐπροσαγορεύσαντες δόξαν μὲν φρονήματος ἔλαβον, κακονχία δὲ πολλῇ διὰ τοῦτο συνέσχοντο.

- 41 μετὰ δὲ τοῦτο ὁ Ἀντώνιος τοὺς Ἀλεξανδρεῖς εἰστίλασε, καὶ τὴν Κλεοπάτραν τοὺς τε παῖδας αὐτῆς ἐν ἐκκλησίᾳ παρεκαθίστατο, δημηγορήσας τὴν ἐκείνην τε βασιλίδι βασιλέων καὶ τὸν Πτολεμαῖον, ὃν Καισαρίωνα ἐπωνόμαζον, βασιλέα βασιλέων καλεῖσθαι ἐκέλευεν.
 2 καὶ αὐτοῖς καὶ τὴν Αἴγυπτον τὴν τε Κύπρον, ἄλλην διανομήν τινα ποιησάμενος, ἔδωκεν· τοῦ τε γὰρ προτέρου Καίσαρος τὴν μὲν γυναικα τὸν δὲ υἱὸν ὄντως γεγονέναι ἔλεγεν, καὶ ἐς τὴν ἐκείνου δὴ χάριν ταῦτα ποιεῖν ἐσκήπτετο, ὅπως τὸν Καίσαρα τὸν Ὀκτασιανὸν ἐκ τούτου, ὅτι ποιητὸς ἀλλ' οὐ γνήσιος αὐτοῦ παῖς ἦν, διαβάλλῃ.
 3 ἐκείνοις μὲν δὴ ταῦτα ἔνειμε, τοῖς δὲ δὴ αὐτοῦ παισὶ τοῖς ἐκ τῆς Κλεοπάτρας οἱ γεγονόσι, Πτολεμαῖον μὲν τὴν τε Συρίαν καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ Εὐφράτου μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου πάντα, Κλεοπάτραν δὲ τὴν Αἰβύην τὴν περὶ Κερύνην, τῷ τε ἀδελφῷ αὐτῶν Ἀλεξάνδρῳ τὴν τε Ἀρμενίαν καὶ ἄλλα τὰ πέραν τοῦ Εὐφράτου μέχρις Ἰνδῶν δώσειν ἐπέσχετο· καὶ γὰρ ἐκεῖνα ὥς ἔχων ἤδη ἐχαρίζετο.
 4 καὶ ταῦτα οὐκ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ μόνον εἶπεν, ἀλλὰ καὶ ἐς τὴν Ῥώμην, ἵνα καὶ παρ' ἐκείνων τὸ κῆρος λάβῃ, ἐπέστειλεν. οὐ μὲντοι καὶ ἐν τῷ κοινῷ τι αὐτῶν ἀνεγνώσθη· ὅ τε γὰρ Δομίτιος καὶ
 5 ὁ Σόσσιος ὑπατεύοντες ἤδη τότε, καὶ ἐς τὰ μάλιστα αὐτῷ προσκεῖμενοι, οὐκ ἠθέλησαν, καίπερ τοῦ Καίσαρος ἐγκειμένου σφίσιν, ἐς πάντας αὐτὰ ἐκφῆναι. νικησάντων δὲ ἐν τούτῳ ἐκείνων, ἀντεπεκράτησεν ὁ Καίσαρ μηδὲν τῶν περὶ τοῦ Ἀρμενίου γραφέντων δημοσιενθῆναι· τοῦτόν τε γὰρ ἡλείε ἅτε καὶ λάθρα πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τῷ Ἀντωνίῳ κεκοινολογημένος, καὶ ἐκείνῳ τῶν νικητηρίων ἐφθό-
 6 νει. τοιαῦτα δ' οὖν ὁ Ἀντώνιος πράττων ἐτόλμα τῇ βουλῇ γράφειν ὅτι τῆς τε ἀρχῆς παύσασθαι καὶ ἐπ' ἐκείνῃ τῷ τε δήμῳ πάντα τὰ πράγματα ποιήσασθαι ἐθέλει, οὐχ ὅτι καὶ πράξειν αὐτῶν ἐμελλεν, ἀλλ' ὅπως ταῖς παρ' αὐτοῦ ἐλπίσι τὸν Καίσαρα ἦτοι ἀναγκάσωσιν, ἅτε καὶ παρόντα, τῶν ὀπλῶν προαποστῆναι, ἢ καὶ ἀπειθήσαντα μισήσωσιν.

- 42 τότε μὲν δὴ ταῦτά τε ἐγένετο, καὶ τὴν πανήγυριν τὴν τῇ Ἀφροδίτῃ τῇ γενεθλίῳ τελουμένην οἱ ὕπατοι ἐποίησαν· ἐν τε ταῖς

ἀνοχαῖς αἵρετοὶ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος πολίεργοι, παῖδες ἀνηβοί, ἔς
 ἱππέων ἀλλ' οὐκ ἐκ βουλευτῶν γεγονότες, ἤρξαν. καὶ τὴν στοὰν 2
 τὴν Παύλου καλουμένην Αἰμίλιος Λέπιδος Παῦλος ἰδίοις τέλεισιν
 ἐξοικοδόμησε καὶ τῇ ὑπατείᾳ καθιέρωσεν· ὑπάτευσεν γὰρ ἐν μέρει
 τοῦ ἔτους τούτου. ὁ τε Ἀγρίππας τὸ ὕδωρ τὸ Μάρκιον ὠνομα-
 σμένον, ἐκλιπὼν φθορᾷ τῶν ὀχετῶν, καὶ ἀνεκτίσατο δαπάνῃ οἰκίαν
 καὶ ἐπὶ πολλὰ τῆς πόλεως ἐπωχέτευσεν. οὗτοι μὲν οὖν, καίπερ ἔς 3
 ἰδίων χρημάτων φιλοτιμούμενοι, καὶ ἐπεστέλλοντο καὶ μετρούζον·
 ἄλλοι δὲ καὶ ἐλαχίστην τινὰ ἀρχὴν ἔχοντες καὶ ἐπινίκια διεπράτ-
 τοντό σφισιν, οἱ μὲν διὰ τοῦ Ἀντωνίου οἱ δὲ διὰ τοῦ Καίσαρος,
 ψηφίζεσθαι, καὶ ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ χρυσίον πολλὸν παρὰ τῶν
 δήμων ἐς τοὺς στεφάνους ἐσπράττον.

τῷ δ' ὁσίτῳ ἔτει ἀγορανόμος ὁ Ἀγρίππας ἐκὼν ἐγένετο, καὶ 43
 πάντα μὲν τὰ οἰκοδομήματα τὰ κοινὰ πάσας δὲ τὰς ὁδοὺς, μηδὲν α. υ.
721
 ἐκ τοῦ δημοσίου λαβὼν, ἐπεσκεύασε, τοὺς τε ὑπονόμους ἐξεκάθηρε,
 καὶ ἐς τὸν Τίβεριν δι' αὐτῶν ἐπέπλευσεν. καὶ τῷ ἱπποδρόμῳ 2
 σφαλλομένους τοὺς ἀνθρώπους περὶ τὸν τῶν διαύλων ἀριθμὸν ὁρῶν
 τοὺς τε δελφῖνας καὶ τὰ ψοειδῆ δημιουργήματα κατεστήσατο, ὅπως
 δι' αὐτῶν αἱ περίοδοι τῶν περιδρόμων ἀναδεικνύωνται. καὶ προ-
 σέει καὶ ἔλαιον καὶ ἄλλας πᾶσι διέδωκε, τὰ τε βαλανεῖα προῖκα δι' 3
 ἔτους καὶ τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς γυναιξὶ λοῦεσθαι παρέσχεν· καὶ
 τοὺς κουρέας ἐν ταῖς πανηγύρεσιν, ὥς πολλὰς καὶ παντοδαπὰς
 ἐποίησεν ὥστε καὶ τοὺς τῶν βουλευτῶν παῖδας τὴν Τροίαν ἱππεύ-
 σαι, ἐμισθώσατο, ἵνα μηδεὶς μηδὲν αὐτοῖς ἀναλώσῃ. καὶ τέλος 4
 σύμβολά τέ τινα ἐς τὸ θέατρον κατὰ κορυφὴν ἔρριψε, τῷ μὲν
 ἀργύριον τῷ δὲ ἐσθῆτα τῷ δὲ ἄλλο τι φέροντα, καὶ ἄλλα πάμπολλα
 ὦνια ἐς τὸ μέσον καταθεῖς διαρπάσαι σφίσιν ἐπέτρεψεν. Ἀγρίππας 5
 μὲν δὴ ταῦτά τε ἐποίει, καὶ τοὺς ἀστρολόγους τοὺς τε γόητας ἐκ
 τῆς πόλεως ἐξήλασεν· ὑπὸ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας δόγμα ἐγένετο
 μηδένα τῶν ἐς τὴν γερουσίαν τελούντων ἐπὶ ληστεία κρῖνεσθαι, καὶ
 οὕτως οἱ τε τότε ἐν τοιαύτῃ τινὶ αἰτίᾳ ὄντες ἀφείδθησαν, καὶ ἐς τὸ
 ἔπειτα ἄδειά τισι κακορρογεῖν ἐδόθη. ὁ δ' οὖν Καῖσαρ τὴν τε ὑπα- 6
 τείαν (ἤρξε γὰρ μετὰ Λουκίου τοῦ Τούλλου δευτέρον) τῇ πρώτῃ
 εὐθὺς ἡμέρᾳ κατὰ τὸν τοῦ Ἀντωνίου τρόπον ἀπέειπε, καὶ ἐς τὸ τῶν
 ἐπατριδῶν γένος ἐκ τοῦ πλήθους τινὰς ψηφισαμένης τῆς βουλῆς
 ἐσήγαγεν. ἐπειδὴ τε Λούκιός τις Ἀσέλλιος στρατηγῶν τὴν ἀρχὴν 7
 διὰ μακρὸν ἀρρωστίαν ἀφείναι ἠθέλησε, τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀνταπέ-
 δεῖξεν· καὶ στρατηγῶν ἑτέρον τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ ἀποθανόντος
 ἄλλον ἐς τὰς περιλιπεῖς ὥρας ἐφείλετο. τοῦ τε Βόκχον τελευτή-

σαντος οὐδενὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἔδωκεν, ἀλλ' ἐς τὰ τῶν Ῥωμαίων ἔθνη αὐτὴν ἐσέγραψεν. ἐπειδὴ τε οἱ Ἀελιάται παντελῶς ἐξεκείροντο, τὰς τε στοῦς ἀπὸ τῶν λαγύρων αὐτῶν καὶ τὰς ἀποθήκας τῶν βιβλίων τὰς Ὀκταβιανὰς ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ κληθείσας κατεσχεύασεν.

- 44 Ἀντώνιος δὲ ἐν τούτῳ ἤλασε μὲν μέχρι τοῦ Ἀράξου ὡς καὶ ἐπὶ τοὺς Πάρθους στρατεύσων, ἠρξέσθῃ δὲ τῇ πρὸς τὸν Μῆδον ὁμολογίᾳ· συμμαχήσειν τε γὰρ ἀλλήλοις, ὁ μὲν ἐπὶ τοὺς Πάρθους ὁ δὲ ἐπὶ τὸν Καῖσαρα, συνέθεντο, καὶ ἐπὶ τούτῳ στρατιώτας τέ τινες ἀντέδωσάν σφισι, καὶ ὁ μὲν τῆς Ἀρμενίας τῆς νεοκτῆτον τινὰ ἔλαβεν, ὁ δὲ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἰωτάπην ὡς καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ συνοικήσουσαν, καὶ τὰ σημεῖα τὰ στρατιωτικὰ τὰ ἐν τῇ τοῦ Σιαιναροῦ μάχῃ ἄλόντα. καὶ τούτων ὁ μὲν Ἀντώνιος τῷ τε Πολέμῳ τὴν μικροτέραν Ἀρμενίαν, ὥσπερ εἶπον, χαρισάμενος, καὶ Λούκιον Κλούβιον ποιήσας τε ἅμα ἕπατον καὶ παύσας (συνῆν γὰρ αὐτῷ), ἐς τε τὴν Ἰωνίαν καὶ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῷ τοῦ Καίσαρος πολέμῳ ὥρμησεν· ὃ τε Μῆδος τὰ μὲν πρῶτα συμμαχοῖς τοῖς Ῥωμαίοις χρώμενος τοὺς τε Πάρθους καὶ τὸν Ἀρτάξην ἐπελθόντας οἱ ἐνίκησε, τοῦ δ' Ἀντωνίου τοὺς τε ἑαυτοῦ στρατιώτας μεταπέμψαντος καὶ προσέει καὶ τοὺς ἐκείνου κατασχόντος ἀνθηττήθη τε καὶ ἐάλω, καὶ οὕτως ἡ Ἀρμενία μετὰ τῆς Μηδίας ἀπόλωτο.

- N ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ῥωμαίων τῆς μὲν δημοκρατίας ἀρήρητο, οὐ μόντοι καὶ ἐς μοναρχίαν ἀκριβῆ ἀπεκέρκιστο, ἀλλ' ὃ τε Ἀντώνιος καὶ ὁ Καῖσαρ ἐξ ἴσου ἔτι τὰ πράγματι εἶχον, τὰ τε πλείω σφῶν διεληγμένοι, καὶ τὰ λοιπὰ τῷ μὲν λόγῳ κοινὰ νομιζόντες, τῷ δ' ἔργῳ, ὡς πον πλεονεκτῆσαι τι ἐκάτερος αὐτῶν ἐδύνατο, ιδιούμενοι.
- 2 μετὰ δὲ δὴ τοῦτο, ὡς ὃ τε Σέξτος ἀπολώλει καὶ ὁ Ἀρμένιος ἐαλώκει τὰ τε προσπολεμήσαντα τῷ Καίσαρι ἠσέχαζε καὶ ὁ Πάρθος οὐδὲν παρεκίνει, καὶ ἐκεῖνοι φανερώς ἐπ' ἀλλήλους ἐτράποντο καὶ ὁ δῆμος ἀκριβῶς ἐδυνώθη. αἰτίαι δὲ τοῦ πολέμου καὶ σήψεις αἶδε αὐτοῖς ἐγένοντο. Ἀντώνιος μὲν Καίσαρι ἐπεκάλει ὅτι τὸν τε Λέπιδον τῆς ἄρχῆς ἐπεπαύκει καὶ τὴν χώραν τὴν τε δύναμιν τὴν τε ἐκείνου καὶ τὴν τοῦ Σέξτου, κοινὴν σφῶν ὀφείλουσαν εἶναι, ἐσχετέριστο· καὶ τούτων τε τὴν ἡμίσειαν ἀπῆτει, καὶ τῶν στρατιωτῶν οὐς ἐκ τῆς Ἰταλίας τῆς ἁμφοτέρους σφίσι προσηκούσης κατέλειπτο.
- 4 Καῖσαρ δὲ ἐκείνῳ ὅτι ἄλλα τε καὶ τὴν Αἴγυπτον μὴ λαχὼν εἶχε, τὸν τε Σέξτον ἀπεκτόνει (αὐτὸς γὰρ ἐκὼν πεφεισθαι αὐτοῦ ἔλεγε), καὶ τὸν Ἀρμένιον ἐξαπατήσας καὶ σὺλλαβὼν καὶ δῆσας πολλὴν τῷ
- 5 δήμῳ καχοδοξίαν προσετίθειτο· τὰ τε ἡμίσεια καὶ αὐτὸς τῶν